

Гарчиг

ОРШИЛ.....	2
НЭГ. ТУХАЙН ОНЫ УУЛЫН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	2
ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	5
ГУРАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	24
ДӨРӨВ. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	26
ТАВ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	27
ЗУРГАА. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	28
ДОЛОО. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	28
НАЙМ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	33
ЕС. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ	37
АРАВ. АЙМАГ НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ШААРДЛАГААР БИЕЛҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ	44
АРВАН НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	48
АРВАН ХОЁР. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ АЖЛЫН БИЕЛЭЛТ	53
АРВАН ГУРАВ. ХАНДГАЙТ УУРХАЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ЗАРЦУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨСӨВ, ЗАРДЛЫН ЗАДАРГАА	54

ОРШИЛ

“Инфинити Спейс” ХХК-ийн Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумын нутагт орших “Баянголын төмрийн хүдрийн ордын төв хэсгийн зүүн биетийг ашиглах” төсөл нь MV-016947, MV-022128 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй 816.35 гектар талбайд үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Уг төсөл нь Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай, Засгийн газар, Байгаль орчны болон бусад холбогдох яамнаас гаргасан зохих заавар журмуудыг мөрдөн ажиллаж байна.

Тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд /БОМТ/ төслийн үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчин болон хүмүүст нөлөөлж болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдийн эсрэг авах урьдчилан сэргийлэх болон бууруулах арга хэмжээнүүд, нөхөн сэргээлт, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр /ОХШХ/ зэрэгт шаардлагатай зардал, хугацаа давтамж, мөрдөж ажиллах хууль тогтоомж стандартуудыг тусгалаа.

“Инфинити Спейс ”ХХК нь Баянголын төмрийн хүдрийн ордын Төв хэсгийн зүүн хойд үргэлжлэл дээр хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайланг боловсруулан бичиж улмаар 2011 оны 7 дугаар сарын 8-нд боломжтой болон бодитой /В+С/ зэрэглэлээн 41818,972 мянган тонн хүдрийн нөөц АМГ-ын Геологи судалгааны хэлтэс, ЭБМЗ-р батлуулсан. 2022 оны 1 дүгээр сарын 6-нд АМГ-ын Геологи судалгааны хэлтэс, ЭБМЗ-ээр батлуулсан болно. Үүнээс жилд дунджаар 3.000.000 тн олборлохоор тооцоолоход 15 жил зарцуулагдахаар ТЭЗҮ-д тусгагдсан байна. Баянголын төмрийн ордод хийгдсэн хайгуулын ажлын үед олон жилийн цэвдэг илрээгүй нь ордыг ил аргаар олборлох таатай нөхцөлийг бүрдүүлж байна.

Сөрөг нөлөөллийн цар хүрээ, эрчим, давтамж, үргэлжлэх хугацаа зэргийг орон зайн мэдээллийн загварчлалыг ашиглан боловсруулж тусгалаа.

“Инфинити Спейс ”ХХК-ний 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/618 дугаар журмын дагуу боловсруулан батлуулсан.

НЭГ. ТУХАЙН ОНЫ УУЛЫН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Ашигт Малтмал Газрын Тосны газраас “Инфинити спейс” ХХК-д Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумын нутагт дахь “Хандгайт” нэртэй газарт орших 935.65 гектар талбай бүхий уурхайн эдэлбэрт ашигт малтмал ашиглах эрхийг олгож MV-016947 дугаар бүхий гэрчилгээг 2011 оны 11 сарын 10-ний өдөр олгосон байна. 2014 оны 9-р сарын 12-нд 9019007019 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай “Болд төмөр ерөө гол” ХХК-д 275.01 га хэсэгчлэн шилжүүлсэж 660.64 га талбай үлдсэн.

ЭБЭХЯ-ны дэргэдэх АМГТГ-ын Эрдэс Баялгийн Мэргэжлийн Зөвлөлийн 2011 оны 07 сарын 08-ны өдрийн хурлын хуралдааны ХХ-13-01 дугаар дүгнэлтийг үндэслэн (Ордын нөөц 2011 оны 05-р дугаар сарын 25-ны байдлаар) Хандгайт нэртэй MV-016947 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд хамрагдах төмрийн хүдрийн бодитой болон боломжтой (В+С) нөөцийг 41818.97 мян.тн-оор, үүнээс бодитой (В) нөөцийг 32447.43 мян.тн-оор, боломжтой (С) нөөцийг 9371.54 тн-оор хүлээн авсан байна. 2022 оны 1 дүгээр сарын 6-нд АМГ-ын Геологи судалгааны хэлтэс, ЭБМЗ-ээр батлуулсан болно. Үүнээс жилд дунджаар 3.000.000 тн олборлохоор тооцоолоход 15 жил зарцуулагдахаар ТЭЗҮ-д тусгагдсан байна. Баянголын

төмрийн ордод хийгдсэн хайгуулын ажлын үед олон жилийн цэвдэг илрээгүй нь ордыг ил аргаар олборлох таатай нөхцөлийг бүрдүүлж байна

2023 оны уулын ажлын төлөвлөгөөнд заасан хөрс хуулалт, хүдэр олборлолтын хэмжээ болон гүйцэтгэлийг 2023 оны 10 сарын 20-ны байдлаар хүснэгт-1-т үзүүлэв.

Хүснэгт- 1 Уулын ажлын төлөвлөгөө болон гүйцэтгэл

д/д	Үзүүлэлт	Улсын төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	%
1	Уулын цул, мян.м3	6297.409	6048.128	96.04
2	Хөрс хуулалт, мян.м3	5483.424	5079.65	92.63
3	Хүдэр олборлолт, мян.тн	3052.44	3631.788	118.95

Дэд бүтэц, зам харилцаа: Тус орд газар нь Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумын нутагт Баянгол болон Булаг голын бэлчир орчим Дархан хотоос зүүн хойш 120 км, Сүхбаатар хотоос зүүн урагш 200 км, Ерөө сумын төвөөс зүүн урагш 30 км, Бугант сууринаас баруун урагш 20 км-д байрлана.

Цахилгаан хангамжийн хувьд “Болдтөмөр Ерөө гол” ХХК-ийн шинээр тавьсан 110 квт-ын өндөр хүчдэлийн шугамаас 4 км, цахилгааны Баянгол дэд станцаас 3 км, Хандгайт дахь дэд станцаас 6 км зайд байрладаг. Мобикомын суурин антенн Баянголын ордоос баруун хойш 4.5 км-т байрлах ба гар утсаар чөлөөтэй холбогдоно. Дулаанхаан өртөөн дэх УБТЗ-ын Ерөө өртөөнөөс Баянголын төмрийн хүдрийн орд хүртэл “Болдтөмөр Ерөө гол” ХХК-ийн тавьсан 98 км төмөр замын төгсгөл болох шинээр баригдсан Хандгайт өртөөн дэхь төмрийн хүдэр ачиж буулгах хэсэг нь Баянголын ордоос хойшоо 8 км зайтай байрладаг.

Төслийн хүчин чадал: “Инфинити Спэйс” ХХК нь үндэсний үйлдвэрлэлээ дэмжих үйл ажиллагааны хүрээнд төмрийн хүдрийг олборлох, баяжуулах зорилгоор ордыг ашиглахаар төлөвлөсөн. Уг төслөөс Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумын бүс нутагт хэрэгжүүлэх “Баянголын төмрийн хүдрийн ордын төв хэсгийн зүүн биетийг ашиглах” төслийн хүрээнд 2011 оны 7 дугаар сарын 8-нд боломжтой болон бодитой /В+С/ зэрэглэлээр 41818,972 мянган тонн хүдрийн нөөц АМГ-ын Геологи судалгааны хэлтэс, ЭБМЗ-р батлуулсан. Үүнээс жилд 2.500.000 тн олборлохоор тооцоолоход 15 жил зарцуулагдахаар ТЭЗҮ-д тусгагдсан байна. 2022 оны 1 дүгээр сарын 6-нд АМГ-ын Геологи судалгааны хэлтэс, ЭБМЗ-ээр батлуулсан болно. Үүнээс жилд дунджаар 3.000.000 тн олборлохоор тооцоолоход 15 жил зарцуулагдахаар ТЭЗҮ-д тусгагдсан байна. Баянголын төмрийн ордод хийгдсэн хайгуулын ажлын үед олон жилийн цэвдэг илрээгүй нь ордыг ил аргаар олборлох таатай нөхцөлийг бүрдүүлж байна.

Ил уурхайн үйл ажиллагааны тухай: Уурхайн өдөр тутмын үйл ажиллагаа нь өрөмдлөг, тэсэлгээ, ухааж ачих, хөрс болон хүдэр тээвэрлэлт, овоолго гэсэн дэс дараатайгаар явагдана.

Ажиллах хүчний тухай: Тайлант онд 198 хүн ажилласан.

Уурхайд ажиллуулах техник тоног төхөөрөмж: Баянголын ордын төв хэсгийн зүүн биетийн нөөцийг ил уурхайн аргаар олборлохоор төлөвлөсөн. Уурхайд ажиллуулах техник, тоног төхөөрөмжийн сонголтыг БНХАУ-н уул уурхайд өргөн хэрэглэгдэж байгаа

тоног төхөөрөмжүүдийг техникийн үзүүлэлт, үнэ, ашиглалтын гол зардал, хүчин чадал зэрэг үзүүлэлтүүдийг үндэслэн сонгосон.

Хүснэгт- 2 Уурхайд ашигласан техник

Д.Д	Ашиглагдах тоног төхөөрөмж	Марк, багтаамж	Хэмжих нэгж	Тоо ширхэг
Уурхайд ажиллах техник				
1	Экскаватор	Komatsu	Ш	4
2	Бульдозер	Komatsu	Ш	2
3	Автосамосваль	Komatsu	Ш	9
4	Ачигч	Volvo L350F	Ш	2
5	Дугуйт түрэгч	WD600	Ш	1
Үйлчилгээний техник				
6	Усны машин	STR	Ш	1
7	Түлшний машин	Howo	Ш	1
8	Үйлчилгээний машин	78	Ш	4
Түрээсийн техник				
9	Өрмийн машин	Yucha ZEGA200, YG590C	Ш	5
10	Компрессор	INGERSOLLRAND 900,1070	Ш	1
Нийт				30

ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт- 3 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Ажлын хэмжээ	Төлөвлөгөө мян/төг	Гүйцэтгэл мян/төг
<i>Агаар орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах чиглэлээр авсан арга хэмжээ</i>				
1	Агаарын бохирдуулагч эх үүсвэрүүдэд агаарын тоосжилтын хэмжилтийг 5 дугаар сард СУЦУОШГазраар, 8 дугаар сард Байгаль орчин судалгаа шинжилгээний төвөөр хийлгэж ажилласан.	ОХШХ-т тусгав.	ОХШХ-т тусгав.	
2	Агаарын бохирдлын шинжилгээг /SO ₂ , NO ₂ / уурхайн ажилчдын хотхоны уурын зуухны орчим 5 дугаар сард Сэлэнгэ УЦУОШГ-аар хийлгэж ажилласан бөгөөд MNS 4585:2016 стандартыг давсан үзүүлэлт байхгүй.			
3	Уурхайн нийт авто тээврийн хэрэгсэл болон өөрөө явагч хэрэгслийн агаар бохирдуулсны төлбөрийг төлөх төлөвлөгөөт ажлын хүрээнд МТА-нд 573 600 төгрөгийн төлбөрийг төлж ажилласан.	Нийт 62 авто тээврийн хэрэгсэл	1 000.0	573.6
4	Шороон замын тоосжилтыг үе шаттайгаар бууруулах ажлын хүрээнд агаарын нийт тоосны хэмжилтийг 3 нөхцөлд хийж харьцуулсан туршилт хийв. Тус туршилтаар усалгаа хийгдээгүй, усалгаа хийгдсэний дараа болон лигносульфонатын 2%-ийн уусмалаар зам талбайг усалсны дараах агаарын нийт тоосыг DUSTTRAK 8530 багажаар хэмжиж, ажиглалт хийж үр дүнг харьцуулж ажилласан.	Баянгол уурхайн Хөгжил хотхоны ойролцоох тээврийн 1.45км замд органик химийн бодисыг туршив.	25 000	ҮАЗ
<i>Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийн эсрэг авсан арга хэмжээ</i>				
5	Тайлант онд шимт хөрсний 2 овоолгийг үүсгэн ажилласан. Үржил шимт хөрсийг хуулах ажлыг төлөвлөвтийн инженерийн төлөвлөгөөний дагуу дор хаяж 14 хоногийн өмнө тухайн талбайн шимт хөрсний зузааныг тодорхойлж ашиглалт болон уулын инженерүүдтэй хамтарч заасан хугацаанд шимт хөрс хуулах явцад хяналт тавьж ажилладаг.	Шимт хөрсний овоолгийг хаягжуулан, хөдөлгөөнийг бүртгэлжүүлж ажилласан.	ҮАЗ	
6	Хөрс шатах тослох материалаар бохирдохоос сэргийлж Хандгайт уурхайн дугуйт ХММ-ын төлөвлөгөөт засвар үйлчилгээг Баянгол уурхайн ЗОА-ны воркшопд, үйлчилгээний машины засвар үйлчилгээг мөн Баянгол уурхайн автобазын засварын талбайд хийж гүйцэтгүүлсэн. Мөн дугуйт техникээс бусад ХММ-ыг уурхайн хэсгийн машины зогсоол болох хатуу хучилтат талбайг түр хугацаагаар ашиглан засвар үйлчилгээг хийж байна.	Уурхайн воркшоп баригдах хүртэл бүх техникийн засвар үйлчилгээг 2 компанийн хамтын ажиллагааны гэрээний хүрээнд зориулалтын засварын талбайд хийнэ.	2 600.0	ҮАЗ
7	ШТМ-ын асгаралтаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор тосох сав поошигнуудыг борооны ус орох, салхинд хийсч унах, орчны өнгө	Уурхайн карьер, засварын талбайд /түр/	ҮАЗ	

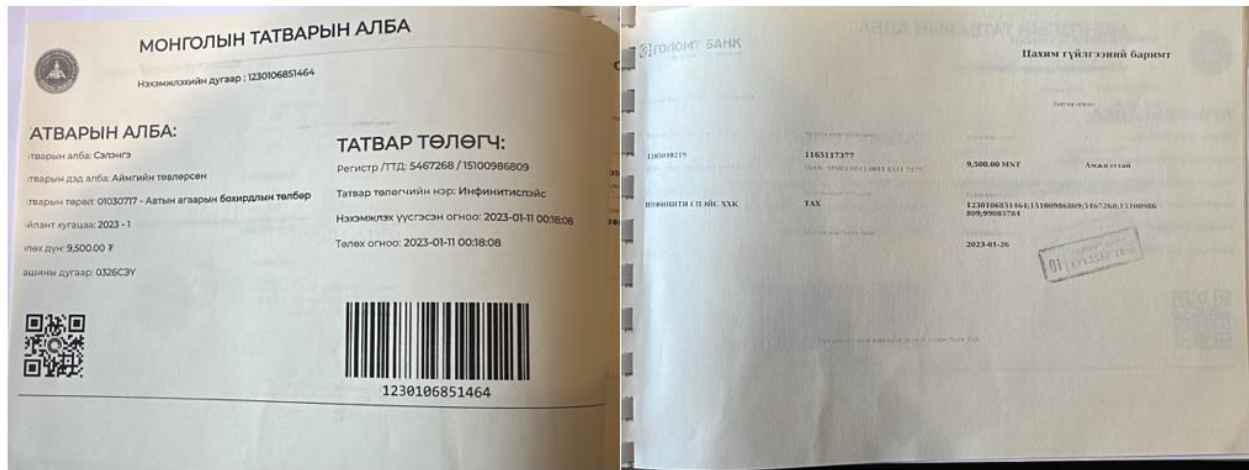
	үзэмжинд нөлөөлхөөс сэргийлж хадгалах савыг боловсронгуй болгож ажилласан ба хужир хадгалах савыг ус нэвчиж ашиглах боломжгүй болхоос сэргийлэн тагтай, авч хэрэглэхэд хялбар аргаар шийдэж хийх ажлыг зохион байгууллаа.			
8	Үржил шимт хөрсийг MNS 5914:2008 “Газар шорооны ажлын үеийн үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт” стандартын дагуу хуулах ажлыг зохион байгуулж ажилласан ба уурхайн олборлолтын өндөршилтөөс хамаарч шимт хөрсний зузаан харилцан адилгүй 5-15см хооронд хэлбэлзэнэ.	Тайлант онд 17055м ³ шимт хөрс хуулсан.	ҮАЗ	41 479.8
<i>Гүний усны нөөцөд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн эсрэг авсан арга хэмжээ</i>				
9	“Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрэм”-д усны зохистой хэрэглээг бий болгох, үр ашиггүй зарцуулалтыг багасгах талаар шинэ заалтыг оруулан гүйцэтгэх захирлаар батлуулж ажилласан.	Гүйцэтгэх захирлын 04/07 дугаар тушаалаар ХАБЭА-н дүрэмд нэмэлт өөрлөлт оруулсан.	ҮАЗ	
10	Баянгол шинэ хотхоны усны хэрэглээг хянах, зохистой ашиглалтыг бий болгох үүднээс шинэ уурын зууханд байршуулах худгийг тоолууржуулсан.	Стандарт хэмжилзүйн газраар баталгаажсан, LXLC-80 загварын тоолуурыг худалдан авсан байна.	200.0	562.0
11	Гүний усны чанар, үзүүлэлтийг шинжлүүлэхэд MNS0900:2018 стандартыг давсан үзүүлэлт байгаагүй.	ОХШХ-т тусгав.	ОХШХ-т тусгав.	
12	Тайлант онд гүний худгийн усны түвшинг 3-10 дугаар сарыг дуустал хэмжиж, бүртгэлжүүлж ажилласан. Хяналтын цооногийн түвшинг хэмжсэнээр төслийн үйл ажиллагаанаас гүний усны нөөцөд нөлөөлж буй эсэхэд хяналт тавих боломж бүрдэнэ.	Нийт 30 удаагийн хэмжилт хийгдсэн байна.	ҮАЗ	
<i>Ургамлан бүрхэвчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийн эсрэг авсан арга хэмжээ</i>				
13	Хандгайт уурхайн ургамлын хяналтын 3 цэгт 5-7 дугаар бичиглэл хийж зүйлийн бүрдэл, бүрхэц, үзэгдэлзүйн үе шат бүрийг тэмдэглэж ажилласан.	Ургамлын хяналтын 3 цэг байдгаас IS PL-23/03-р цэгийг шилжүүлсэн.	ҮАЗ	
14	Төслийн үйл ажиллагааны улмаас нөлөөлөлд өртөх талбайг олон наст ургамлаар ургамалжуулах ажлын хүрээнд ИТА болон бүртгэл хяналтын ажилтны ажлын байрны ойролцоох хөрсний гулсалтаас сэргийлж зассан талбайд олон наст ургамлын үрээр ургамалжуулах ажлыг зохион байгуулж ажиллав.	0.25м ² талбайг 5кг согооврын үрээр ургамалжуулав.	1 000.0	596.9
<i>Амьтны аймгийн чиглэлээр авсан арга хэмжээ</i>				

15	Төслийн талбайн ойр орчимд жижиг мэрэгч болон махчин амьтны мониторинг судалгааг хийх, хяналтын талбай байгуулах, мэдээллийн санг өргөжүүлэх	Амьтны хяналтын 3 цэг	ҮАЗ	
Нийт зардал			30 800.0	43 212.3

СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН

Агаар орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах чиглэлээр авсан арга хэмжээ:

3. Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль тогтоомжинд заасны дагуу Хандгайт уурхай нь 2023 онд 62 тээврийн хэрэгслийн 573,600 төгрөгийн төлбөрийг Монголын татварын албанд төлж ажилласан.

Зураг- 1 Татвар төлсөн баримт /1 авто тээврийн хэрэгсэл/

4. Шороон замын тоосжилтыг үе шаттайгаар бууруулах ажлын хүрээнд Хөгжил хотхоны ойролцоох ачаатай болон ачаагүй хүдэр тээврийн 9.5км замд агаарын нийт тоос хэмжилтийг 2023/05/25-ны 08:46-11:30 цагийн хооронд хийсэн бөгөөд ачаатай, ачаагүй тээврийн замд усалгаанаас өмнө, усалгааны дараа, уусмалаар усалсны дараа 6 удаагийн хэмжилтийг хийж ажиллалаа. Тус туршилтад DUSTTRAK 8530 багажаар хэмжиж, ажиглалт хийж үр дүнг харьцуулсан. 2021 онд лабораторийн түвшинд хийгдсэн шороон замын тоосжилт бууруулах туршилтын ажлын хүрээнд байгалийн органик барьцалдуулагч бодисыг Өмнөговь аймгийн Жаргалант сумын нүүрс тээврийн зам, Налайх дүүргийн шороон замаас авсан дээжүүд дээр 5 төрлийн туршилт хийсэн. Тус туршилтаар лигносульфонатын 2%-ийн уусмал шингээсэн хөрс хамгийн их даралтыг /138кПа/ тэсвэрлэсэн үзүүлэлттэй байв. 2023 онд энэхүү туршилтыг Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумын нутагт байрлах Баянгол уурхайн бүсэд практикаар туршсан болно.

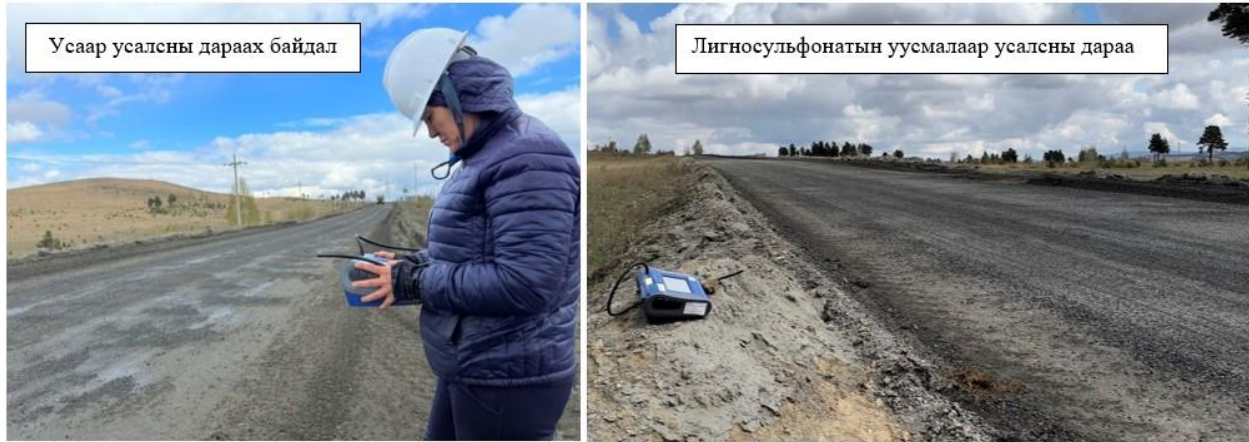
Хамрах хүрээ: Хандгайт явах, ирэх ачаатай ачаагүй тээврийн зам

Зураг- 2 Туршилт хийгдсэн зам, талбай. Хандгайтын усалгааны машин Хандгайт голоос, Автобазын усалгааны машин Булгийн голоос тус тус ус соруулна.

Ачаагүй тээврийн зам

Хүснэгт- 4 Ачаагүй тээврийн замын нийт тоосны хэмжилтийн үр дүн

№	Хэмжилт хийгдсэн цэгүүд	Дундаж	Хамгийн их	Хамгийн бага
			утга	утга
			<i>мг/м³</i>	
1	Хандгайт – Хөгжил хотхон /хуурай/	0.432	7.23	0.163
2	Хандгайт – Хөгжил хотхон /усалгаа-ус/	0.191	0.480	0.166
3	Хандгайт – Хөгжил хотхон /усалгаа-лигносульфонаттай/	0.176	0.471	0.162
MNS 4585:2016			0.500	

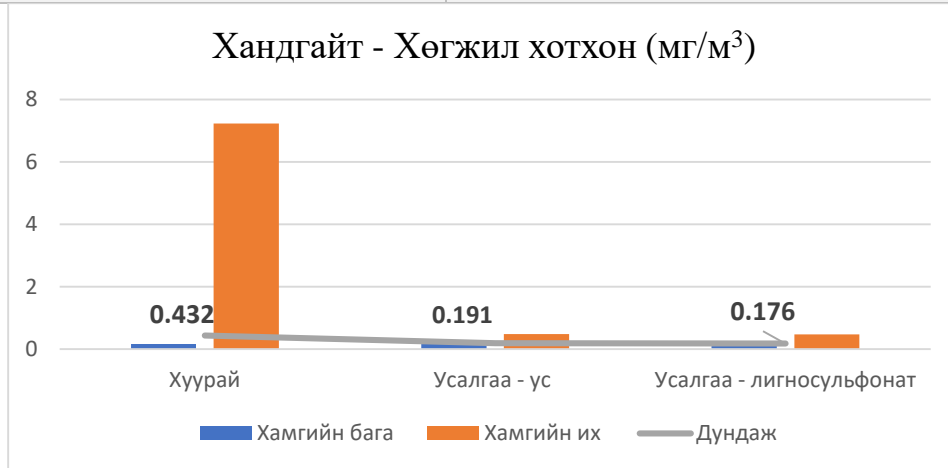

График 1 Тоосонцрын дэгдэлтийн харьцуулалт

Дээрх графикаас харахад усалгаа эхлээгүй үе, усаар усалсны дараах үе, уусмалаар усалсны дараах үед нийт тоосны дундаж хэмжээ тогтмол буурсан байна. Лигносульфонатын 2%-ийн уусмалаар усалсан зам хатахдаа **5-10 мин** зарцуулж, хатсаны дараа **3 цаг** хүртэл барьцалдаж, тоос дэгдээгүй болно. Тухайн замын ачааллын оргил үе 10:00-11:40, 14:00-18:55 цагийн хооронд үргэлжилнэ. Өндөрлөг газар байршдаг тул АТА-ны усалгааны машин /31-42 СЭА/ зөвхөн ачаагүй тээврийн замыг усалдаг байна.

Ачаатай тээврийн зам

Хүснэгт- 5 Ачаатай тээврийн замын нийт тоосний шинжилгээний дүн

№	Хэмжилт хийгдсэн цэгүүд	Дундаж	Хамгийн их утга	Хамгийн бага утга
			мг/м ³	
1	Хөгжил хотхон – Хандгайт /хуурай/	0.391	2.66	0.158
2	Хөгжил хотхон – Хандгайт /усалгаа-ус/	0.191	0.424	0.156
3	Хөгжил хотхон – Хандгайт /усалгаа-лигносульфонаттай/	0.203	0.859	0.174
	MNS 4585:2016		0.500	

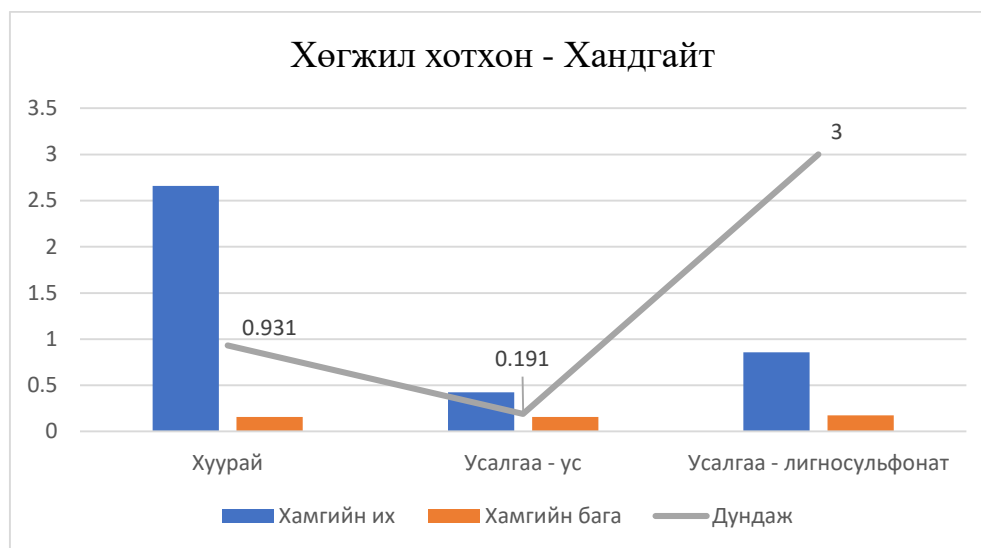

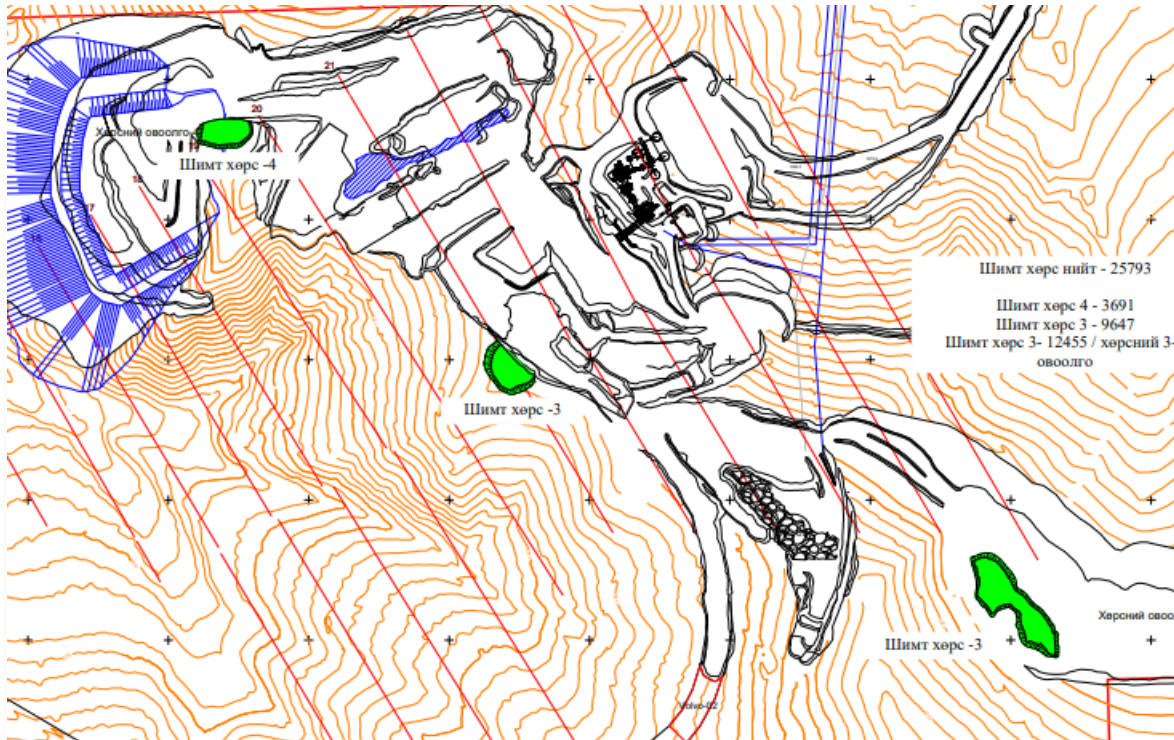
График 2 Тоосонцрын дэгдэлтийн харьцуулалт

Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийн эсрэг авсан арга хэмжээ:

- Уулын ажлын хүрээнд 2023 онд шимт хөрсний 1 овоолгийг шинээр үүсгэн ажилласан. Үржил шимт хөрсийг хуулах ажлыг төлөвлөвтийн инженерийн төлөвлөгөөний дагуу дор хаяж 14 хоногийн өмнө тухайн талбайн шимт хөрсний зузааныг тодорхойлж ашиглалт болон уулын инженерүүдтэй хамтарч заасан хугацаанд шимт хөрс хуулах явцад хяналт тавьж ажилладаг.

Хүснэгт- 6 Шимт хөрсний бүртгэл

№	БАЙРШИЛ	ОВООЛГЫН ДУГААР	СОЛБИЦОЛ	2023ОН			ЭЦСИЙН ҮЛДЭГДЭЛ
				4 сар	8 сар	10 сар	
1	3 дугаар овоолгийн шимэрхэг	№1	X-5501249 Y-644816	9647	9647	9647	9647
2	4 дүгээр овоолгийн шимт хөрс	№2	X-5502301 Y-645317	4243.2	4600	4600	4600
3	Хөрсний 3-р овоолго дээрх шимт хөрс	№3	X-5503217.98 Y-650392.8	0	12455	12455	12455
ДҮН				13890.2	26702	26702	26702

Зураг- 3 Хандгайт уурхайн шимт хөрсний овоолгууд

6. Хөрс шатах тослох материалаар бохирдохоос сэргийлж Хандгайт уурхайн дугуйт ХММ-ын төлөвлөгөөт засвар үйлчилгээг Баянгол уурхайн ЗОА-ны воркшопд, үйлчилгээний машины засвар үйлчилгээг мөн Баянгол уурхайн автобаазын засварын талбайд хийж гүйцэтгүүлсэн. Мөн дугуйт техникээс бусад ХММ-ыг уурхайн хэсгийн машины зогсоол болох хатуу хучилтат талбайг түр хугацаагаар ашиглан засвар үйлчилгээг хийж байна.

Зураг- 4 Дугуйт ХММ-ын засвар үйлчилгээ хийгдэж байгаа нь

Уурхайн воркшоп баригдах хүртэл бүх техникийн засвар үйлчилгээг 2 компанийн хамтын ажиллагааны гэрээний хүрээнд зориулалтын засварын талбайд хийж ажиллалаа.

ШТМ-ын асгаралтаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор тосох сав пошигнуудыг борооны ус орох, салхинд хийсч хүрээлэн буй орчныг бохирдуулах, орчны өнгө үзэмжинд нөлөөлхөөс сэргийлж хадгалах савыг боловсонгүй болгож ажилласан ба хужир хадгалах савыг ус нэвчиж ашиглах боломжгүй болхоос сэргийлэн тагтай, авч хэрэглэхэд хялбар аргаар шийдэж хийх ажлыг зохион байгуулж уурхайн машины зогсоолд байршуулсан.

Зураг- 5 Ашигласан тос маслыг түр хугацаанд агуулах сав

Зураг- 6 Хужир хадгалах сав

7. Үржил шимт хөрсийг MNS 5914:2008 “Газар шорооны ажлын үеийн үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт” стандартын дагуу хуулах ажлыг зохион байгуулж ажилласан ба уурхайн олборлолтын өндөршилтөөс хамаарч шимт хөрсний зузаан харилцан адилгүй 5-15см хооронд хэлбэлзэнэ.

9. Баянгол шинэ хотхоны усны хэрэглээг хянах, зохистой ашиглалтыг бий болгох үүднээс шинэ уурын зууханд байршуулах худгийг тоолууржуулсан. Стандарт хэмжилзүйн газраар баталгаажсан, LXLC-80 загварын тоолуурыг худалдан авсан байна.

УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
 № ЭУ103828..

Индикцийн спецификс ХХК Хандгайт уурхай
 (хэрэглэгчийн нэр)

ашиглаж байгаа LXLC-80 загварын 60 м³/ц
 хэмжих хязгаартай, 60 мм-ийн голчтой № 202304248 -ын
 халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 008 лацаар битүүмжилж
 (доогуур зурах) 2023 оны 08 -р сарын 31 -ны өдөр хүртэл улсын
 баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: 000002 м³

Лабораторийн тэмдэг 03
 2023 оны 08 -р сарын 31 -ны өдөр

Улсын шалгагчийн гарын үсэг, тэмдэг

Зураг- 9 Тоолуурын баталгаажилт

10. Гүний усны чанар, үзүүлэлтийг шинжлүүлэхэд MNS0900:2018 стандартыг давсан үзүүлэлт байгаагүй. /ОХИХ хэсэгт тусгав./
11. Хяналтын цооног нь унд ахуйн усны ашиглалтын худгаас 100м-ийн зайд байрладаг ба 80.5м гүн. Хяналтын цооногийн түвшин хэмжилтийг батлагдсан хуваарийн дагуу долоо хоног бүр хийдэг ба тайлант онд нийт 30 удаагийн хэмжилт хийж ажилласан. Хяналтын цооногийн түвшинг хэмжсэнээр төслийн үйл ажиллагаанаас гүний усны нөөцөд нөлөөлж буй эсэхэд хяналт тавих боломж бүрдэнэ.

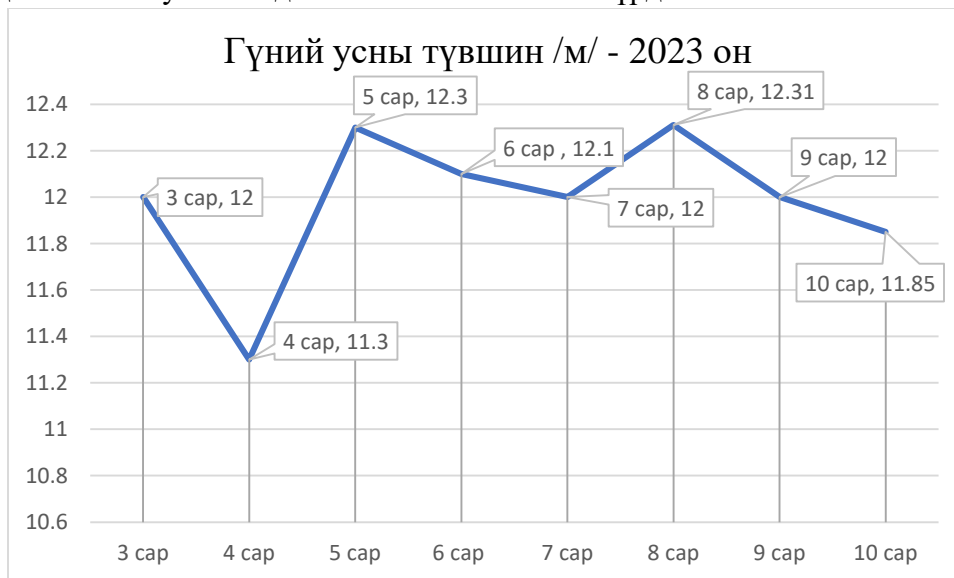

График 3 Гүний усны түвшин /3-10 дугаар сар/

Дээрх графикаас харахад 5-8 дугаар сард гүний усны түвшин 31см хүртэл хэмжигдэж, багассан байх ба 9-10 дугаар сард 85см-ээр тогтмол ихэссэн үзүүлэлттэй байна. Тайлант онд Хандгайт уурхайн ажилчдын тоо 2022 онтой харьцуулахад 129 ажилтнаар нэмэгдсэн тул ундны усны хэрэглээ өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт- 7 Хяналтын цооногын түвшин сүүлийн 3 жилийн байдлаар

Он	Хэмжилтийн хийсэн сарууд /3-10 сар/								Дундаж
	3 сар/м/	4 сар/м/	5 сар/м/	6 сар/м/	7 сар/м/	8 сар/м/	9 сар/м/	10 сар/м/	
2021	11	12.6	11.2	11.45	9.83	9.7	9.9	10.42	10.76
2022	12.34	12.5	12.11	12.41	12.37	12.28	12.58	12.57	12.39
2023	12	11.3	12.3	12.1	12	12.31	12	11.85	11.98

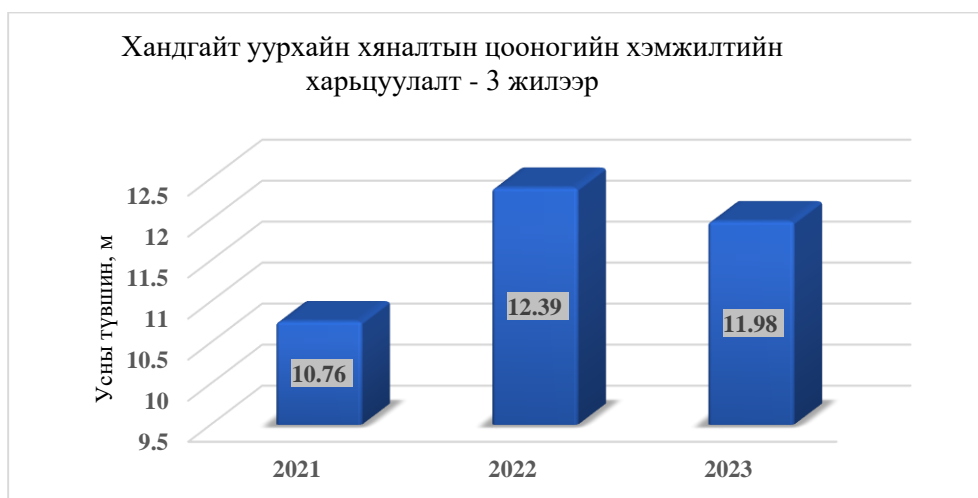

График 4 Хяналтын цооногын усны түвшин 2021-2023 он

2021 онд Хандгайт уурхай нь үйл ажиллагаа явуулаагүй тул усны хэрэглээ эрс бага байсныг дээрх графикаас харж болно. 2022 онд уурхайн үйл ажиллагаа эхэлж, 9-10 дугаар сард ажилласан ба энэ үед усны түвшин багассан. Харин 2023 онд уурхайн үйл ажиллагаа жигдэрч, тогтмол хэрэглээтэй болсноор усны түвшин дунджаар 41см-р ихэссэн үзүүлэлттэй байна.

Ургамлан нөмрөг:

12. Хандгайт уурхайн ургамлын хяналтын 3 цэгт 5-7 дугаар бичиглэл хийж зүйлийн бүрдэл, бүрхэц, үзэгдэлзүйн үе шат бүрийг тэмдэглэв. Ургамлын хөгжлийн үе шатуудыг авч үзэхэд бүх цэгүүдийн ургал эрхтэнд **H³** буюу навч бүрэн задарч дууссан үржлийн эрхтэнд **2Ц1** буюу ид цэцэглэлтийн үе 50% явагдаж байна. IS PL-23/03-р цэгийг энэ онд шинээр байгуулсан учир нь хуучин цэг ахилтад өртсөн байна. Тухайн цэгийн ургамалжилт сийрэг зүйлийн тоо өмнөх цэгтэй харьцуулхад бага байна.

№	Цэгүүдийн дугаар	Зүйлийн тоо ширхэг	Ургамлын бүрхэц%	Ургамлын дундаж өндөр/см	Үзэгдэлзүйн үе шат	Нийт зүйлийн тоо/ш
1	IS PL-1	7	74	14.8	2Ц1	13
2	IS PL-2	5	67	21.2	2Ц1	13
3	IS PL-3	5	84	16.8	2Ц1	10

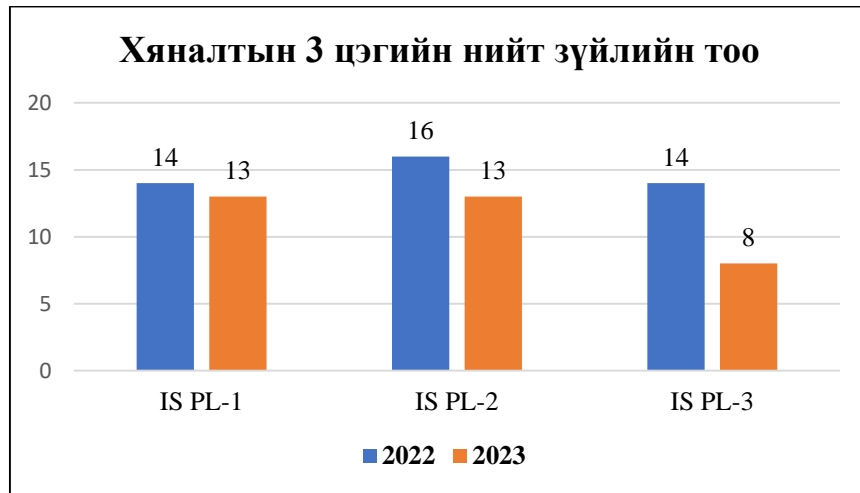

График 5 Хандгайт уурхайн хяналтын цэгийн нийт зүйлийн тоо 2022, 2023он

13. Төслийн үйл ажиллагааны улмаас нөлөөлөлд өртөх талбайг олон наст ургамлаар ургамалжуулах ажлын хүрээнд ИТА болон бүртгэл хяналтын ажилтны ажлын байрны ойролцоох хөрсний гулсалтаас сэргийлж зассан талбайд олон наст ургамлын үрээр ургамалжуулах ажлыг зохион байгуулж ажиллав.

Зураг- 10 Нөлөөлөлд өртөх талбайг олон наст ургамлаар ургамалжуулж байгаа нь 5 дугаар сар

Зураг- 11 Согооврийн үрээр ургамалжуулсны дараах байдал 8 дугаар сар

Амьтны аймаг:

Хандгайт уурхайн үйл ажиллагааны явцад 7 хоног бүрийн баасан гарагт амьтны хяналтын ажлыг зохион байгуулдаг. Амьтны туурай, саврын мөрөөр ойр орчмын модонд хяналтыг камерыг суулгаж хөдөлгөөнийг ажигладаг. 2023 оны 3 дугаар сараас 8 дугаар сар хүртэл нийт 2 төрлийн зэрлэг хөхтөн амьтан хяналтын камерт бичигдэж үлдсэн байна. Амьтны хяналтыг Bresser 12 MP/120°C PIR төрлийн хяналтын камераар хийдэг. Төслийн бүс зэрлэг амьтан амьдрах таатай орчинтой, ургамалжилтын мужлалаар Өвөр байгалийн мужийн баруун хойд Хэнтийн хошуунд хамаарах бөгөөд нарс, хус, улиангаран ойтой, өвсөн тэжээлт амьтдын гол идэш болох үетэн алаг өвс ургана.

Зураг- 12 Амьтны хяналтын цэг - IS FM-22/01

БОМТ 2023-ын хүрээнд төслийн талбайн ойр орчимд жижиг мэрэгч болон махчин амьтны мониторинг судалгааг хийх, хяналтын талбай байгуулах, мэдээллийн санг өргөжүүлэх зорилгоор амьтны хяналтын цэгт 1-р цэгийг /IS FM-22/01/ сонгож тогтмол хяналтын камерийг суурьлуулж ажиглалт явуулсан. Махчин амьтад хяналтын камерт өртөх нь ховор байв.

Мэрэгч амьтдыг судлах судалгааны арга зүй – Шерманы амьд баригч ашиглав.

Зураг- 13 Шерманы амьд баригч /Sherman traps/

1. Хадны барагчин – *Alticola semicanus*

Зоо нурууны зонхилох өнгө мөнгөлөг саарал, хэвлий цайвар. Нуруу болон хэвлийн өнгөний зааг тод илэрнэ. Үсээр битүү бүрхэгдсэн сүүл жигд цагаан, цайвар саарал, хааяа дээд тал нь бараан саарал болж сүүлний дээд, доод талын өнгө ялгарна. Биеийн урт 100-140 мм, сүүл 24-38 мм, жин 28-42 грамм орчим. Кондилобазаль урт 25-28 мм, шанааны өргөн 14-16 мм. Хоногийн турш идэвхтэй. Бүлээрээ амьдарна. Хад асганы захаар ил задгай газарт гарч идээшлэнэ. Үүрнээсээ хол идээшлэх үед аюул тохиолдвол хадан доогуур нуугдаж хоргодно. Асга хад, үхэр чулуун доогуур үүр засаж орогнох ба идэш тэжээлээ нөөцөлнө. Ургамлын ногоон хэсгээр голлон хооллох ба өвөл идэш тэжээлээ нөөцөлнө. Үржил 5-8 сарын хооронд явагдана. Жилд 1-3 удаа төрнө. Нэг удаа 2-8 гөлчгий гаргана. Хавар эртний эхний төрөлтийн эмэгчин зулзага тэр жилдээ бэлэг боловсорч үржилд орно. Ойтой залгаа элдэв хэв шинжийн хээр, ойт хээрийн болон нам уулсын хад, бэсрэг чулуутай орчинд байршдаг. Ерөө голын сав газарт уулын хад, асгатай хэсэгт тохиолдох элбэг зүйлийн нэг.

2. Ойн хүрэн оготно – *Clethrionomys rufocanus*

Биеийн урт 13-15см, биеийн нуруу, толгойн дээд хэсэг улаан хүрэн, биеийн хоёр хажуу болон шанаа хар саарал, хэвлий цайвар саарал. Сүүл сийрэг үстэй, дээд, доод талын өнгө үл мэдэг ялгаатай. Сүүлний урт 50 мм, биеийн жин 55г орчим. Бүрэнхийн болон шөнийн идэвхитэй. Ойн дэвсгэр хөвхөн дундуур шургаж жим үүсгэсэн байх нь элбэг. Хаг, хөвд, сөөглөг, бутлаг ургамлын үр, жимс, цэцэг, нахиа, найлзуур, модны холтос зэргээр хооллоно. Түүнчлэн ургамлын ногоон хэсгээр ч хооллоно. Модны хонгил, үндэсний доогуур үүр засна. Үржлийн үе 5-9 сарын хооронд үргэлжилнэ. Жилд 2-3 удаа төрөх ба нэг удаад 2-10 гөлчгий төрүүлнэ. Олон янзын хэв шинж бүхий ой, татмын ой, төгөл, шугуйд зэрэгт тогтвортой байршина. Ерөө гол орчмын ойд өргөн тархсан, тоо толгой элбэг ердийн зүйл.

3. Чандага – *Lepus timidus*

Биеийн урт 44-74 см, зуны зүс ухаа саарал, хэвлий саарал. Өвөлд дун цагаан, чихний үзүүр хар, сүүл богино, дээд тал нь саарал толботой, доод тал дун цагаан. Өмнөд мөч хойт мөчөөс богино, тавхай өтгөн үстэй. Бор туулайнаас биеэрхүү, Чихний урт 75-100, тавхайн урт 132-190мм, биеийн жин 1800-4500г. Үдшийн бүрэнхий, шөнө идэвхтэй. Модны үндэс орчмын хөндий, хонгил, унанги, дархины доор, өтгөн сөөг, ширэнгид орогноно. Зун ургамлын ургал хэсгээр, өвөл зулзаган модлог ургамлын нахиа, найлзуур, холтсоор хооллоно. Хавар 2-3-р сард ороо нийллэг болж, 45-51 хоног хээлээ тээнэ. Жилд 2 удаа төллөх ба нэг удаад 2-5 бүжин төрүүлнэ. Хөхүүл үе 3 долоо хоног, залуу бодгаль 8-9 сартайд бэлэг боловсорч, 2 настай үржилд орно. Байгалийн нөхцөлд 10 жил орчим насална. Хус, бусад сөөг, өвслөг ургамал элбэгтэй, хус, бургас бүхий голын шугуй, сөөгөн төгөл, торлог, ширэнгэтэй холимог ойд голдуу байршина. Ойтой нутагт элбэг тохиолдох ердийн зүйл.

Мэрэгч амьтдыг барих, ажиглалт хийхэд нарийн төвөгтэй байсан бөгөөд мэрэгчийг барьсны дараа төрөл зүйлийг тогтооход нэлээдгүй цаг хугацааг зарцуулсан. Тухайн төрөл зүйлийн мэрэгчдийг сүүлний урт, үсний сор, биеийн хэмжээг харьцуулан үзэж тодорхойлсон.

Махчин амьтны мониторинг судалгаа:

1. Саарал чоно (*Canis Lupus*) махан идэшт, биеийн урт 90-160см, сүүлийн урт 33-51 см, 80кг хүртэлх жинтэй байдаг. Нас бие гүйцсэн чоно өдөрт дунджаар 9кг мах иддэг ба дунджаар 6-8 жил амьдарна. Төслийн талбайд ховор тохиолдоно.

2. Шилүүс (Lynx) Мөч урт зэгзгэр, тавхай том. Биеийн урт 73-106 см, сүүлний урт 10-24 см, чихний урт 7.5-9.9 см. Биеийн жин 9-21 кг. Зүс саарал, ухаагаас шаравтар толботой. Чихний үзүүрт 4-7 см урт шовх хар цацаг үстэй. Сүүл богино үзүүр нь хар. Шанаанаас унжсан “хууз” маягийн урт үстэй. Төслийн талбайд ховор тохиолдох ба Булгийн голоос ундаалж явахдаа зурганд өртсөн.

3. Үнэг (Fox) Биеийн галбир төрхөөрөө хярстай төстэй боловч биеэр түүнээс илэрхий том сүүл нь урт өтгөн үстэй үзүүр нь цагаан, хоншоор нь урт, шөвгөр. Чих соотон бөгөөд үзүүр нь шовх, чихний гадна тал хар өнгөтэй. Өвлийн үс улаан шаргал, зуны үс цайвардуу саарал өнгөтэй. Цээж, хэвлий цагаан. Мөчнүүд харьцангуй урт, бараан өнгөтэй. Биеийн урт 70-90 см, сүүлний урт 40-60 см, чихний урт 9-11 см, биеийн жин 5-10 кг. Төслийн талбайд ховор тохиолдоно.

ГУРАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тайлант онд Хандгайт уурхайн БОМТ-нд нөхөн сэргээлтийн ажил тусгагдаагүй боловч “Тол мөрний урсац бүрэлдэх эхийн бүсэд олгосон тусгай зөвшөөрлийг цуцлах, усны сан бүхий энгийн хамгаалалтын бүсэд олборлолт явуулж эхэлсэн, тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд холбогдох арга хэмжээ авах, нөхөн сэргээлт хийлгэх журам”-ын дагуу Усны сан бүхий газрын энгийн хамгаалалтын бүсэд олборлолт явуулж эхэлсэн тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд холбогдох арга хэмжээ авах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагааны гэрээ байгуулсан ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдийн гэрээний хэрэгжилтийн тайланг дүгнэх ажлын хэсэг Хандгайт уурхайн давхцалтай талбайтай танилцаж хүргүүлсэн зөвлөмжийн дагуу нөхөн сэргээлтийн ажлыг 2023/10/01-2023/10/20-ны өдрийг хүртэл хийж гүйцэтгэсэн.

Хүснэгт- 9 Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлын тооцоо

№	Нөхөн сэргээлтийн ажлууд	Ажлын хэмжээ	Төлөвлөгөөт мян.төг	Гүйцэтгэл мян.төг
1.	5 талт гэрээний хэрэгжилтийн хүрээнд 2023/10/01-2023/10/20-ны хугацаанд хийгдсэн техникийн нөхөн сэргээх ажлыг нийт 18 техник, 74 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр хийж гүйцэтгэсэн болно.	6.4га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийв. 22840м3 уулын цул хөндсөн.	Төлөвлөгөөт бус ажил	257 544.9

Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдэхээс өмнө

Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэний дараа

Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдэхээс өмнө

Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэний дараа

Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдэхээс өмнө

Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэний дараа

Ажлын үйл явц

ДӨРӨВ. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Дүйцүүлэн хамгаалах нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Ажлын хэмжээ	Төлөвлөгөөт мян.төг	Гүйцэтгэл мян.төг
1.	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах, “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд сонгогдсон талбайн ойжуулалтын ажил	10 га талбай	40 000.0	30 000,0

Дүйцүүлэн хамгаалах нөхөн сэргээлт хийх төлөвлөгөөт ажлын хүрээнд 2023/10/09-2023/10/12-ны өдрийг хүртэл ойжуулалтын ажлыг 8 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр хийж ажиллалаа. Тус ойжуулалтанд 2 настай 25000ш нарс мод ашиглав.

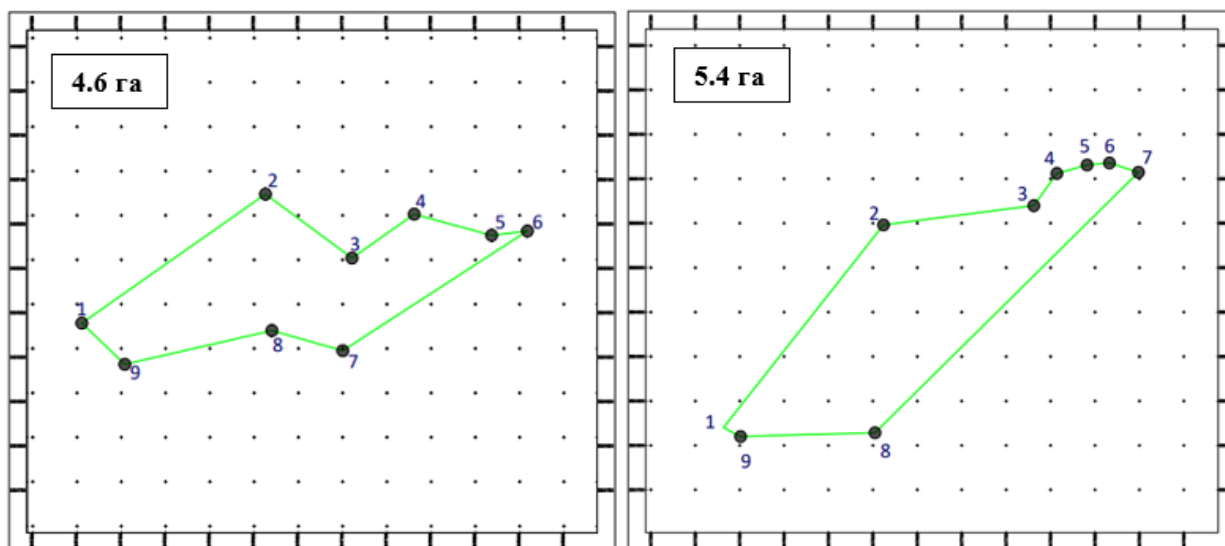
Зураг- 14 Газар хагалсан байдал-10га

Зураг- 15 Тарьцыг хүлээн авч тоолж байгаа байдал

Зураг- 16 Ойжуулалт хийж байгаа Хандгайт уурхайн ажилчид

Зураг- 17 Ойжуулалт хийсэн талбайн зураг

ТАВ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Уурхайн үйл ажиллагааг эхлэхээс өмнө нөлөөллийн бүсийг тогтооно. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээнд тусгагдсанаар нөлөөллийн бүсэд

- Барилга байгууламж байхгүй

- Төв суурин газар байхгүй
- Ашигт малтмал ашиглах тусгай зөвшөөрлийн дагуу 60 жилээр нэг удаа болон дахин урт хугацаагаар ашиглах ангилалд багтаасан

Иймд нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний ажил тусгагдахгүй.

ЗУРГАА. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Энэхүү талбайд бид 2013 онд археологи, палеонтологийн хайгуул судалгааны ажлыг хийлгэж ажилласан. Энэхүү ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд хийсэн судалгаагаар археологийн түүх соёлын дурсгал илрээгүй юм. Иймд бид 2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд түүх соёлын дурсгалт өвийг хамгаалахад ажил тусгаагүй болно. Цаашид монгол улсын хууль тогтоомж дүрэм журмыг мөрдөж дурсгалт зүйл илэрсэн тохиолдолд мэргэжлийн байгуулагад шат дараатайгаар мэдэгдэж хамгаалах арга хэмжээг авч ажиллах болно.

ДОЛОО. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	ХИЙГДСЭН АЖИЛ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТӨСӨВ МЯН.ТӨГ	ГҮЙЦЭТГЭЛ МЯН.ТӨГ
1	Мэргэжлийн байгууллага болон ХАБЭА ажилтантай хамтран хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулах, улирлын давтан зааварчилгааг тогтмол зохион байгуулж ажилласан.	ҮАЗ	
2	Тайлант онд осол аваар, осолд дөхсөн тохиолдол бүртгэгдээгүй болно.	ҮАЗ	
3	Цаг уурын урьдчилсан мэдээг 3 цагаас 5 хоногийн өдөр тутмын мэдээг ЦУОШГ-ын албан ёсны цахим хуудсаас авч ажилладаг.	ҮАЗ	
4	Галын дохиолол, гал унтраах багаж хэрэгслүүд болон гал түймрээс сэргийлэх талаар анхааруулга, санамжийн хуудас зэргийг нь Хандгайт уурхайг ХБҮ-ийн талбайд байршуулав.	ҮАЗ	
5	Үер усны аюулаас сэргийлэх, анхааруулга санамж бүхий хуудсуудыг уулын хэсэг, оффист тус тус байршуулж ажилласан.	150.0	150.0
6	Хуурайшилтийн үед санамсар болгоомжгүйгээр гал түймэр тавих, тамхи татах цэгээс бусад газар тамхи татаж, тамхины ишээ хаяхгүй байх талаарх сургалтыг Хандгайт уурхайн 4 ээлжний ажигчдад оров.	ҮАЗ	
7	Уурхайн ХАБЭА-н ажилтантай хамтран нийт ИТА нарт уурхай дотор дагаж мөрдөх замын хөдөлгөөний дүрмийн хичээл орж, ХММ, авто тээврийн хэрэгслийн жолооч нарт аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах ажлыг	500.0	ҮАЗ

Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний дэлгэрэнгүй тайлан.

1. Мэргэжлийн байгууллага болон ХАБЭА ажилтантай хамтран хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулах, улирлын давтан зааварчилгааг тогтмол зохион байгуулах зорилтын хүрээнд “Эрхэс Сувд” ХАБЭА-н сургалтын төвтэй хамтран Баянгол болон Хандгайт уурхайн нийт ИТА болон ажилчдыг ХАБЭА-н нийт ажилтны сургалтанд 4, 5 дугаар саруудад хамруулсан.

Сургалтанд хамрагдсан алба: Хандгайт уурхай, БХААба, ҮХЭтгэ /102/

Сургалтанд хамрагдсан ажилтнуудын нэрс

2023 он 04 сар 01 өдөр		
№	Огноо нэр	Албан тушаал
1	Э.Бат-Эрдэнэ	Дэд Мэргэжлийн-Бүртгэл хяналтын
2	Г.Оюунболд	Дэд Мэргэжлийн-Бүртгэл хяналтын
3	Н.Цэцэгпилэн	Дэд Мэргэжлийн-Бүртгэл хяналтын
4	Б.Эрдэмт	Дэд Мэргэжлийн-Бүртгэл хяналтын
5	Н.Цэцэгпилэн	Дэд Мэргэжлийн-Бүртгэл хяналтын
6	М.Матгуулга	Никовер-Мэлдээн тээвэрлэгч-Сүлдэ-тай
7	К.Тувиинцэдрэл	Никовер-Мэлдээн тээвэрлэгч-Сүлдэ-тай
8	М.Ниндэн	Дэд мэргэжлийн-Докс Бутлагч
9	Н.Халхуяа	Дэд мэргэжлийн-Илборинг
10	Н.Шанхуйяр	Дарга - Орлогч
11	Т.Хантөгс	Никовер-Маршейбар
12	Н.Бамбысүрэн	Никовер-Төлөөлөгчийн
13	Н.Бадмаевын	Никовер-Эхэлдэн-Мелдээн-ХММ-Ахдад
14	Ж.Урианцуг	Дарга-Албаны
15	Г.Цэрлэвчлээр	Никовер-Маршейбар
16	Ш.Омгочийаан	Никовер-Маршейбар
17	Д.Бадарч	Никовер-Ангал хяналтын
18	К.Миньсодонго	Никовер-Төлөөлөгчийн
19	Т.Ганбатар	Никовер-Халхуяа
20	Д.Отгонбат	Жалон-Тусгай зорцуулт-автомашины-Тухайн
21	Б.Мөнх-Эрдэнэ	Жалон-Тусгай зорцуулт-автомашины-Хүн тэмдэг
22	Н.Нардамсүрэн	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
23	Б.Бадмаевын	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
24	Б.Дамдинпил	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
25	Д.Пүрэвсүрэн	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
26	А.Жамралсүрэн	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
27	Ц.Тэнгэр	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
28	Н.Сэлэмжаргал	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
29	Н.Даншин	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
30	М.Батсүрэн	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
31	Н.Бадарч	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
32	А.Амарсүрэн	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
33	К.Эрдэмт	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
34	А.Алтаняр	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
35	К.Тувиинцэс	Никовер-Эхэлдэн-Ууланд
36	Т.Ганбатар	Оператор-Булдасарайт/нөхтөг
37	Т.Атгунзүл	Оператор-Булдасарайт/нөхтөг
38	В.Ганбатар	Оператор-Хууд диванг автомашины
39	Х.Цэцэгпилэн	Оператор-Хууд диванг автомашины
40	Н.Энх-Ангалан	Оператор-Хууд диванг автомашины
41	У.Энхбаяр	Оператор-Хууд диванг автомашины
42	А.Амарсүрэн	Оператор-Хууд диванг автомашины
43	Б.Батсүрэн	Оператор-Хууд диванг автомашины
44	Н.Бадарч	Оператор-Хууд диванг автомашины
45	А.Гансүрэн	Оператор-Аскалаторын-Гидро
46	Д.Бадмаевын	Оператор-Аскалаторын-Гидро

Сургалтанд хамрагдсан алба: Хандгайт уурхай, БХААба, ҮХЭтгэ /102/

Сургалтанд хамрагдсан ажилтнуудын нэрс

2023 он 04 сар 02 өдөр		
№	Огноо нэр	Албан тушаал
1	Э.Бат-Эрдэнэ	Дэд Мэргэжлийн-Бүртгэл хяналтын
2	Г.Оюунболд	Дэд Мэргэжлийн-Бүртгэл хяналтын
3	Н.Цэцэгпилэн	Дэд Мэргэжлийн-Бүртгэл хяналтын
4	Б.Эрдэмт	Дэд Мэргэжлийн-Бүртгэл хяналтын
5	Н.Цэцэгпилэн	Дэд Мэргэжлийн-Бүртгэл хяналтын
6	М.Матгуулга	Никовер-Мэлдээн тээвэрлэгч-Сүлдэ-тай
7	К.Тувиинцэдрэл	Никовер-Мэлдээн тээвэрлэгч-Сүлдэ-тай
8	М.Ниндэн	Дэд мэргэжлийн-Докс Бутлагч
9	Н.Халхуяа	Дэд мэргэжлийн-Илборинг
10	Н.Шанхуйяр	Дарга - Орлогч
11	Т.Хантөгс	Никовер-Маршейбар
12	Н.Бамбысүрэн	Никовер-Төлөөлөгчийн
13	Н.Бадмаевын	Никовер-Эхэлдэн-Мелдээн-ХММ-Ахдад
14	Ж.Урианцуг	Дарга-Албаны
15	Г.Цэрлэвчлээр	Никовер-Маршейбар
16	Ш.Омгочийаан	Никовер-Маршейбар
17	Д.Бадарч	Никовер-Ангал хяналтын
18	К.Миньсодонго	Никовер-Төлөөлөгчийн
19	Т.Ганбатар	Никовер-Халхуяа
20	Д.Отгонбат	Жалон-Тусгай зорцуулт-автомашины-Тухайн
21	Б.Мөнх-Эрдэнэ	Жалон-Тусгай зорцуулт-автомашины-Хүн тэмдэг
22	Н.Нардамсүрэн	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
23	Б.Бадмаевын	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
24	Б.Дамдинпил	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
25	Д.Пүрэвсүрэн	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
26	А.Жамралсүрэн	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
27	Ц.Тэнгэр	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
28	Н.Сэлэмжаргал	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
29	Н.Даншин	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
30	М.Батсүрэн	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
31	Н.Бадарч	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
32	А.Амарсүрэн	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
33	К.Эрдэмт	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
34	А.Алтаняр	Никовер-Мелдээн-ХММ-Дигдлын сурлагч
35	К.Тувиинцэс	Никовер-Эхэлдэн-Ууланд
36	Т.Ганбатар	Оператор-Булдасарайт/нөхтөг
37	Т.Атгунзүл	Оператор-Булдасарайт/нөхтөг
38	В.Ганбатар	Оператор-Хууд диванг автомашины
39	Х.Цэцэгпилэн	Оператор-Хууд диванг автомашины
40	Н.Энх-Ангалан	Оператор-Хууд диванг автомашины
41	У.Энхбаяр	Оператор-Хууд диванг автомашины
42	А.Амарсүрэн	Оператор-Хууд диванг автомашины
43	Б.Батсүрэн	Оператор-Хууд диванг автомашины
44	Н.Бадарч	Оператор-Хууд диванг автомашины
45	А.Гансүрэн	Оператор-Аскалаторын-Гидро
46	Д.Бадмаевын	Оператор-Аскалаторын-Гидро

Зураг- 18 ХАБЭА-н нийт ажилтны сургалтанд хамрагдсан ажилтнуудын гарын үсэг бүхий бүртгэл

Мөн аюулгүй ажиллагааны улирлын болон давтан зааварчилгааг төлөвлөгөөний дагуу ХАБЭАХ инженер хийж ажиллаж байна. БОХ-ийн зүгээс операторуудад анхааруулах, сануулах санамжуудыг /жишээ нь: шимт хөрс зөв хуулах, анхаарах зүйлс г.м/ тухай бүрт өглөөний наряд дээр товч мэдээллэж ажилладаг.

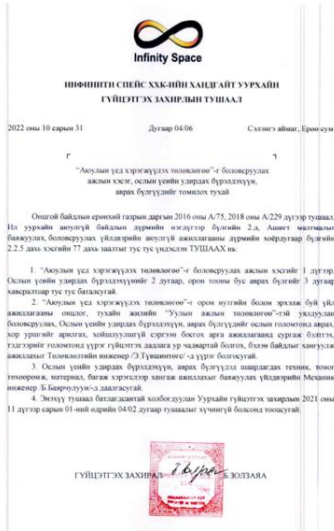

Зураг- 19 Давтан зааварчилгаа

- Хандгайт уурхай нь аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө, хуурай баяжуулах үйлдвэрийн аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг жил бүр ОБЕГ-ийн дэргэдэх уул уурхайн аврах 09 дүгээр ангийн захирагчаар батлуулан ажилладаг. Уурхайн гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 10 сарын 31-ны 04/06 дугаар тушаалаар “Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулах ажлын хэсэг, ослын үеийн бүрэлдэхүүн, аврах бүлгүүдийг томилох” тухай асуудлыг хэлэлцэн шийдсэн.

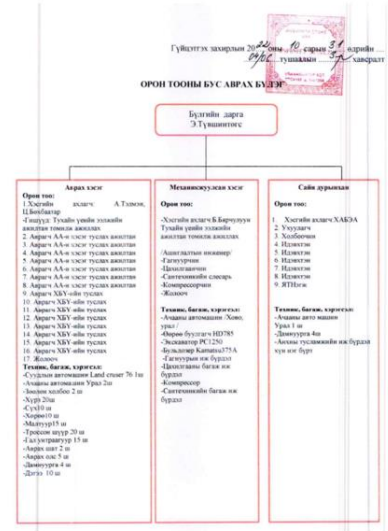
Зураг- 20 Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө-Батлагдсан нүүр

Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 10 сарын 31 өдрийн ... хавсралт

Орлын үеийн удирдах бүрэлдэхүүн

Д/А	Төмдлөгөөт албан тушаал	Овог нэр	Овоо эрхлэж буй албан тушаал	Техник багаж хэргээр
1	Орлын үеийн удирдагч	Б.Золзаяа	Гүйцэтгэх захирал	
2	Орлогч бөгөөд удирдлагын байрны дарга	Э.Түвшинтөгс	Төлөөлтийн инженер	
3	Аюулгүй ажиглагчийн асуудал хариуцсан ажилтан	Р.Дэлгэрдалай Х.Ууганзава	ХАБЭА-н мэргэжилтэн	
4	Техник хангамж хариуцсан ажилтан	Б.Баярчулуун	Механик инженер	
5	Холбоо зардал мэдээлэл хариуцсан ажилтан	Дэмбэрэлмаага	Диспетчер	
6	Суртал сурталчилгаа хариуцсан ажилтан	О.Номинжаргал Ж.Бат-Оргил	БО мэргэжилтэн	
7	Аврах хэсгийн ахлагч	А.Гэлмэн Б.Баярчулуун	Эхэлжийн инженер /Багажуулагч/	
8	Аврах хэсгийн ахлагч	Ц.Шибубатар Ж.Сүхбат И.Доржсүрэн Б.Түвшинтөгс	Эхэлжийн инженер /Уул/	
9	Цахилгаан хангамж хариуцсан ажилтан	Г.Хишинбат Т.Шингисбатар	Маркшейр инженер	
10	С-рэгэм босголтын асуудал хариуцсан ажилтан	Н.Бямбадсүрэн Э.Түвшинтөгс	Төлөөлтийн инженер	
11	Хүн эмэлтийн үйлчилгээ хариуцсан ажилтан	У.Мөнхсайхан	Уурхайн хүний их эмч	
	Усл ажурман асуудал хариуцсан ажилтан	Д.Занабатар Э.Бувижүү	Геологийн инженер	

Зураг- 21 Уурхайн гүйцэтгэх захирлын тушаал, хавсралтууд

3. Тайлант онд цаг уурын урьдчилсан 3 цагаас 5 хоногийн өдөр тутмын мэдээг ЦУОШГ-ын албан ёсны цахим хуудсаас авч ажилладаг ба цаг агаарын аюулт үзэгдэл бүртгэгдээгүй байна.

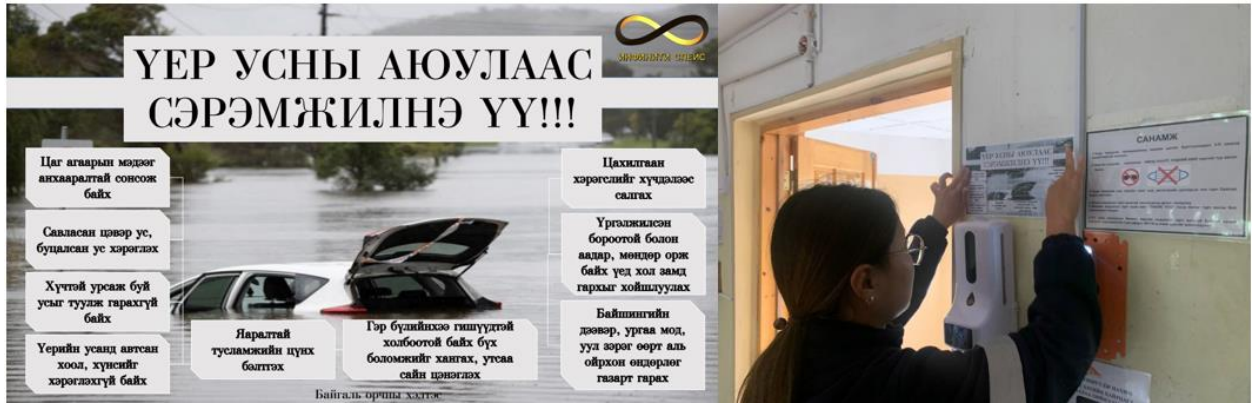
Зураг- 22 Ерөө сумын цаг агаарын станцын урьдчилсан мэдээ – tsag-agaar.mn

4. Галын дохиолол, гал унтраах багаж хэрэгслүүд болон гал түймрээс сэргийлэх талаар анхааруулга, санамжийн хуудас зэргийг нь Хандгайт уурхайг ХБҮ-ийн талбайд байршуулав.

Зураг- 23 Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх анхааруулга, хэрэгслүүд

5. Үер усны аюулаас сэргийлэх, анхааруулга санамж бүхий зурагт хуудсыг уурхайн уулын хэсэг, оффист байрлуулж, хур бороотой өдрүүдэд аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд тусгаж ажилласан. Уулын хэсгийн 8 ээлжний ажилчдад зааварчилгаа өгч ажилласан.

Зураг- 24 Үерийн уснаас сэргийлэх, анхааруулга бүхий постерийг байршуулж байгаа нь

Эзлэгийн мастер *Э.Т. Сэлэнгэ*

№	Овог нэр	Ажлын байр	Гүйцэтгэх ажил	ХАВ-ийн дүрмийн талаар өгсөн үүрэг	Наряд хүлээж авсан	Ажлын гүйцэтгэл, ажлын байрны байдал	№
1	А. Сэлэнгэ	20701-201	Гүйцэтгэх ажил ХАВ-ийн дүрмийн талаар өгсөн үүрэг	ХАВ-ийн дүрмийн талаар өгсөн үүрэг • Дотоод үйл ажиллагааг зохион байгуулах • Орлого, хөрөнгийн зүйлсийг хянаж, тасархай зарцуулалтаас урьдчилан сэргийлэх • Мэдээллийн системийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах • Хүний нөөцийг хянаж, ажиллагааг зохион байгуулах	Э.Т. Сэлэнгэ		1
2	А. Сэлэнгэ	201					2
3	А. Сэлэнгэ	202					3
4	А. Сэлэнгэ	203					4
5	А. Сэлэнгэ	204					5
6	А. Сэлэнгэ	205					6
7	А. Сэлэнгэ	206					7
8	А. Сэлэнгэ	207					8
9	А. Сэлэнгэ	208					9
10	А. Сэлэнгэ	209					10
11	А. Сэлэнгэ	210					11
12	А. Сэлэнгэ	211					12
13	А. Сэлэнгэ	212					13
14	А. Сэлэнгэ	213					14
15	А. Сэлэнгэ	214	15				
16	А. Сэлэнгэ	215	16				
17	А. Сэлэнгэ	216	17				
18	А. Сэлэнгэ	217	18				
19	А. Сэлэнгэ	218	19				
20	А. Сэлэнгэ	219	20				
21	А. Сэлэнгэ	220	21				
22	А. Сэлэнгэ	221	22				
23	А. Сэлэнгэ	222	23				
24	А. Сэлэнгэ	223	24				
25	А. Сэлэнгэ	224	25				
26	А. Сэлэнгэ	225	26				
27	А. Сэлэнгэ	226	27				
28	А. Сэлэнгэ	227	28				
29	А. Сэлэнгэ	228	29				
30	А. Сэлэнгэ	229	30				
31	А. Сэлэнгэ	230	31				
32	А. Сэлэнгэ	231	32				
33	А. Сэлэнгэ	232	33				
34	А. Сэлэнгэ	233	34				
35	А. Сэлэнгэ	234	35				
36	А. Сэлэнгэ	235	36				
37	А. Сэлэнгэ	236	37				
38	А. Сэлэнгэ	237	38				
39	А. Сэлэнгэ	238	39				
40	А. Сэлэнгэ	239	40				
41	А. Сэлэнгэ	240	41				
42	А. Сэлэнгэ	241	42				
43	А. Сэлэнгэ	242	43				
44	А. Сэлэнгэ	243	44				
45	А. Сэлэнгэ	244	45				
46	А. Сэлэнгэ	245	46				
47	А. Сэлэнгэ	246	47				
48	А. Сэлэнгэ	247	48				
49	А. Сэлэнгэ	248	49				
50	А. Сэлэнгэ	249	50				
51	А. Сэлэнгэ	250	51				
52	А. Сэлэнгэ	251	52				
53	А. Сэлэнгэ	252	53				
54	А. Сэлэнгэ	253	54				
55	А. Сэлэнгэ	254	55				
56	А. Сэлэнгэ	255	56				
57	А. Сэлэнгэ	256	57				
58	А. Сэлэнгэ	257	58				
59	А. Сэлэнгэ	258	59				
60	А. Сэлэнгэ	259	60				
61	А. Сэлэнгэ	260	61				
62	А. Сэлэнгэ	261	62				
63	А. Сэлэнгэ	262	63				
64	А. Сэлэнгэ	263	64				
65	А. Сэлэнгэ	264	65				
66	А. Сэлэнгэ	265	66				
67	А. Сэлэнгэ	266	67				
68	А. Сэлэнгэ	267	68				
69	А. Сэлэнгэ	268	69				
70	А. Сэлэнгэ	269	70				
71	А. Сэлэнгэ	270	71				
72	А. Сэлэнгэ	271	72				
73	А. Сэлэнгэ	272	73				
74	А. Сэлэнгэ	273	74				
75	А. Сэлэнгэ	274	75				
76	А. Сэлэнгэ	275	76				
77	А. Сэлэнгэ	276	77				
78	А. Сэлэнгэ	277	78				
79	А. Сэлэнгэ	278	79				
80	А. Сэлэнгэ	279	80				
81	А. Сэлэнгэ	280	81				
82	А. Сэлэнгэ	281	82				
83	А. Сэлэнгэ	282	83				
84	А. Сэлэнгэ	283	84				
85	А. Сэлэнгэ	284	85				
86	А. Сэлэнгэ	285	86				
87	А. Сэлэнгэ	286	87				
88	А. Сэлэнгэ	287	88				
89	А. Сэлэнгэ	288	89				
90	А. Сэлэнгэ	289	90				
91	А. Сэлэнгэ	290	91				
92	А. Сэлэнгэ	291	92				
93	А. Сэлэнгэ	292	93				
94	А. Сэлэнгэ	293	94				
95	А. Сэлэнгэ	294	95				
96	А. Сэлэнгэ	295	96				
97	А. Сэлэнгэ	296	97				
98	А. Сэлэнгэ	297	98				
99	А. Сэлэнгэ	298	99				
100	А. Сэлэнгэ	299	100				
101	А. Сэлэнгэ	300	101				
102	А. Сэлэнгэ	301	102				
103	А. Сэлэнгэ	302	103				
104	А. Сэлэнгэ	303	104				
105	А. Сэлэнгэ	304	105				
106	А. Сэлэнгэ	305	106				
107	А. Сэлэнгэ	306	107				
108	А. Сэлэнгэ	307	108				
109	А. Сэлэнгэ	308	109				
110	А. Сэлэнгэ	309	110				
111	А. Сэлэнгэ	310	111				
112	А. Сэлэнгэ	311	112				
113	А. Сэлэнгэ	312	113				
114	А. Сэлэнгэ	313	114				
115	А. Сэлэнгэ	314	115				
116	А. Сэлэнгэ	315	116				
117	А. Сэлэнгэ	316	117				
118	А. Сэлэнгэ	317	118				
119	А. Сэлэнгэ	318	119				
120	А. Сэлэнгэ	319	120				
121	А. Сэлэнгэ	320	121				
122	А. Сэлэнгэ	321	122				
123	А. Сэлэнгэ	322	123				
124	А. Сэлэнгэ	323	124				
125	А. Сэлэнгэ	324	125				
126	А. Сэлэнгэ	325	126				
127	А. Сэлэнгэ	326	127				
128	А. Сэлэнгэ	327	128				
129	А. Сэлэнгэ	328	129				
130	А. Сэлэнгэ	329	130				
131	А. Сэлэнгэ	330	131				
132	А. Сэлэнгэ	331	132				
133	А. Сэлэнгэ	332	133				
134	А. Сэлэнгэ	333	134				
135	А. Сэлэнгэ	334	135				
136	А. Сэлэнгэ	335	136				
137	А. Сэлэнгэ	336	137				
138	А. Сэлэнгэ	337	138				
139	А. Сэлэнгэ	338	139				
140	А. Сэлэнгэ	339	140				
141	А. Сэлэнгэ	340	141				
142	А. Сэлэнгэ	341	142				
143	А. Сэлэнгэ	342	143				
144	А. Сэлэнгэ	343	144				
145	А. Сэлэнгэ	344	145				
146	А. Сэлэнгэ	345	146				
147	А. Сэлэнгэ	346	147				
148	А. Сэлэнгэ	347	148				
149	А. Сэлэнгэ	348	149				
150	А. Сэлэнгэ	349	150				
151	А. Сэлэнгэ	350	151				
152	А. Сэлэнгэ	351	152				
153	А. Сэлэнгэ	352	153				
154	А. Сэлэнгэ	353	154				
155	А. Сэлэнгэ	354	155				
156	А. Сэлэнгэ	355	156				
157	А. Сэлэнгэ	356	157				
158	А. Сэлэнгэ	357	158				
159	А. Сэлэнгэ	358	159				
160	А. Сэлэнгэ	359	160				
161	А. Сэлэнгэ	360	161				
162	А. Сэлэнгэ	361	162				
163	А. Сэлэнгэ	362	163				
164	А. Сэлэнгэ	363	164				
165	А. Сэлэнгэ	364	165				
166	А. Сэлэнгэ	365	166				
167	А. Сэлэнгэ	366	167				
168	А. Сэлэнгэ	367	168				
169	А. Сэлэнгэ	368	169				
170	А. Сэлэнгэ	369	170				
171	А. Сэлэнгэ	370	171				
172	А. Сэлэнгэ	371	172				
173	А. Сэлэнгэ	372	173				
174	А. Сэлэнгэ	373	174				
175	А. Сэлэнгэ	374	175				
176	А. Сэлэнгэ	375	176				
177	А. Сэлэнгэ	376	177				
178	А. Сэлэнгэ	377	178				
179	А. Сэлэнгэ	378	179				
180	А. Сэлэнгэ	379	180				
181	А. Сэлэнгэ	380	181				
182	А. Сэлэнгэ	381	182				
183	А. Сэлэнгэ	382	183				
184	А. Сэлэнгэ	383	184				
185	А. Сэлэнгэ	384	185				
186	А. Сэлэнгэ	385	186				
187	А. Сэлэнгэ	386	187				
188	А. Сэлэнгэ	387	188				
189	А. Сэлэнгэ	388	189				
190	А. Сэлэнгэ	389	190				
191	А. Сэлэнгэ	390	191				
192	А. Сэлэнгэ	391	192				
193	А. Сэлэнгэ	392	193				
194	А. Сэлэнгэ	393	194				
195	А. Сэлэнгэ	394	195				
196	А. Сэлэнгэ	395	196				
197	А. Сэлэнгэ	396	197				
198	А. Сэлэнгэ	397	198				
199	А. Сэлэнгэ	398	199				
200	А. Сэлэнгэ	399	200				
201	А. Сэлэнгэ	400	201				
202	А. Сэлэнгэ	401	202				
203	А. Сэлэнгэ	402	203				
204	А. Сэлэнгэ	403	204				
205	А. Сэлэнгэ	404	205				
206	А. Сэлэнгэ	405	206				
207	А. Сэлэнгэ	406	207				
208	А. Сэлэнгэ	407	208				
209	А. Сэлэнгэ	408	209				
210	А. Сэлэнгэ	409	210				
211	А. Сэлэнгэ	410	211				
212	А. Сэлэнгэ	411	212				
213	А. Сэлэнгэ	412	213				
214	А. Сэлэнгэ	413	214				
215	А. Сэлэнгэ	414	215				
216	А. Сэлэнгэ	415	216				
217	А. Сэлэнгэ	416	217				
218	А. Сэлэнгэ	417	218				
219	А. Сэлэнгэ	418	219				
220	А. Сэлэнгэ	419	220				
221	А. Сэлэнгэ	420	221				
222	А. Сэлэнгэ	421	222				
223	А. Сэлэнгэ	422	223				
224	А. Сэлэнгэ	423	224				
225	А. Сэлэнгэ	424	225				
226	А. Сэлэнгэ	425	226				
227	А. Сэлэнгэ	426	227				
228	А. Сэлэнгэ	427	228				
229	А. Сэлэнгэ	428	229				
230	А. Сэлэнгэ	429	230				
231	А. Сэлэнгэ	430	231				
232	А. Сэлэнгэ	431	232				
233	А. Сэлэнгэ	432	233				
234	А. Сэлэнгэ	433	234				
235	А. Сэлэнгэ	434	235				
236	А. Сэлэнгэ	435	236				
237	А. Сэлэнгэ	436	237				
238	А. Сэлэнгэ	437	238				
239	А. Сэлэнгэ	438	239				
240	А. Сэлэнгэ	439	240				
241	А. Сэлэнгэ	440	241				
242	А. Сэлэнгэ	441	242				
243							

Зураг- 26 БОХ-оос зохион байгуулсан сургалт

7. Уурхайн нийт ИТА нарт уурхай дотор дагаж мөрдөх замын хөдөлгөөний дүрмийн хичээл орж нийт жолооч нарт аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах ажлыг төлөвлөгөөний дагуу ээлж бүрт зааварчилсан. Түүнчлэн батлагдсан замаас өөрөөр шинэ зам гаргахыг хориглох, уурхайд мөрдөгдөх замын хөдөлгөөний дүрмийг биелүүлж ажиллах талаар сургалтыг ХАБЭАХ инженер Б.Дэлгэрдалайтай хамтарч зохион байгуулсан. Мөн уурхайн карьер дэх замын тэмдгийг нэмэгдүүлж, замд ямар нэгэн өөрчлөлт орсон тохиолдолд уулын ажлын тайланд тусгах, и-мейлээр даруй мэдэгдэж, уялдаа холбоотой ажиллаж байна. Түүнчлэн станцны тоог уурхайн гүйцэтгэх захиралд санал тавьж нэмэгдүүлсэн.

Зураг- 27 Уурхайн бүсэд дагаж мөрдөх замын хөдөлгөөний дүрмийн сургалт

НАЙМ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Хог хаягдлын чиглэлээр хийгдсэн ажил	Ажлын хэмжээ	Төлөвлөгөө /мян.төг/	Гүйцэтгэл /мян.төг/
1	Үйл ажиллагааны явцад үүсэх энгийн хог хаягдлыг нийлүүлэх байгууллага хоорондын гэрээний хэрэгжилтэнд хяналт тавьж, Баянгол уурхайн хог хаягдал хариуцсан БО-ы инженертэй хамтран ажилласан.	Тайлант онд нийт 31 удаагийн хог ачилт хийлгэж, 93м ³ энгийн, хатуу хог хаягдал нийлүүлсэн байна.		ҮАЗ

2	Уулын хэсгийн болон баяжуулах үйлдвэрийн ажилчид дараагийн ээлжинд цэвэр ажлын талбай хүлээлгэж өгөх үүднээс 2022 онд батлагдсан бүх нийтийн их цэвэрлэгээний хуваарийг 2023 онд дагаж мөрдөж ажиллаа.	ХБҮ орчим, ИТА нарын ажлын байр гэсэн 2 талбайд 14 хоногт 1 удаа, лхагва гариг бүр	ҮАЗ	
3	Нэгэнт үүссэн хог хаягдлыг дахин ашиглаж, хэрэглээнд оруулснаар байгаль дэлхийн шавхагддаг эрчим хүчийг хэмнэх, хүлэмжийн хийн ялгарлыг ихэсгэхгүй байх зэрэг олон сайн үр дагавартай. 2023 онд бид хэрэглэгдсэн агаар шүүгчийг жолооч нарт урсгал сөрөхөөс сэргийлсэн тэмдэг болгох зорилгоор ойлгогчтой туузаар ороон зам дагуу байрлуулж, хаягдал дугуйг хөрсний гулсалтаас сэргийлэх зорилгоор дахин ашиглаж, ургамалжуулсан.	Технологийн зам, тээврийн замын хөмсөг дээр 16ш хэрэглэсэн агаар шүүгчийг байрлуулсан. Уулын хэсгийн диспичерийн байр байрлах талбайд хөрсний гулсалтаас сэргийлж 200ш хаягдал дугуйг дахин ашигласан.	2 000.0	ҮАЗ
4	Төслийн талбайд 5.4х2.3х2м багтаамжтай тусгай зориулалтын төмөр суурьтай, урвалд орж шүүрэл ялгаруулахаас сэргийлсэн тасалгаатай, борооны ус, нарны туяанаас хамгаалсан дээвэртэй хог хаягдлын хадгалах түр цэгийг байгуулаад байна.	Уурхайн бүсэд аюултай хог хаягдал түр хадгалах 1 цэгийг байгуулав.	2 000.0	2 560.0
Нийт			4 000.0	2 560.0

1. Монгол улсын хог хаягдлын тухай, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулиуд болон тэдгээрт нийцүүлэн гаргасан дүрэм журам стандартуудыг хангуулж, үйлдвэрийн хэмжээнд сахин мөрдүүлэх зорилгоор 2022 онд батлагдсан “Хог хаягдал”-ын журмыг мөрдүүлж ажиллалаа.

БТЕГ ХХК-ийн Баянгол уурхайтай “Энгийн хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, булах, устгах болон аюултай хог хаягдал тос, дугуй нийлүүлэх иргэн аж ахуй нэгжтэй хийсэн байгууллага хоорондын гэрээ” -г 2022/07/01 өдөр байгуулсан.

Хог хаягдлын журманд зааснаар төслөөс дараах хог хаягдлууд гардаг бөгөөд түр цуглуулах цэг болон ангилан ялгах хэсгүүдэд цуглуулдаг.

Төслөөс гарах дахин ашиглах ангилан ялгасан хог хаягдал, дахин ашиглах боломжгүй хог хаягдлыг “БТЕГ” ХХК-тай хийсэн гэрээний дагуу хог хаягдлыг тээвэрлүүлэн, гэрээний хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажилласан.

Зураг- 28 Баянгол уурхайн нэгдсэн хогийн цэг

2. Төслийн хэмжээнд бүх нийтийн их цэвэрлэгээний хуваарийг шинэчлэн гаргаж тогтмол зохион байгуулж хэвших ажлын хүрээнд Дараагийн ээлжинд цэвэр ажлын талбай хүлээлгэж өгөх үүднээс бүх нийтийн цэвэрлэгээг ХБҮ орчим, ИТА нарын ажлын байр гэсэн 2 талбайд 14 хоногт 1 удаа, лхагва гаригт хийдэг уламжлалыг 2 дахь жилдээ хэрэгжүүлж ажиллаж байна.

Зураг- 29 Их цэвэрлэгээ хийх талбай /ажилчдын зааварчилгаа авах байр, үйлдвэрийн хэсгийн талбай/

3. Хог хаягдлын журманд зааснаар төслөөс дараах хог хаягдлууд гардаг бөгөөд түр цуглуулах цэг болон ангилан ялгах хэсгүүдэд цуглуулж цаашид ашиглаж болох хог хаягдлыг дахин ашигладаг.

Хаягдал төмөр: Төслөөс гарч буй хаягдал лист төмөр, ашиглах боломжгүй болсон дугуйн обуд, турба зэргийг дахин ашиглаж хашаа, самбар гэх мэт зүйлсийг хийдэг.

Хаягдал дугуй: Үйл ажиллагааны явцад машин механизмд ашиглах боломжгүй болсон хаягдал дугуйг хөрсний гулсалтаас сэргийлэн өрж, ургамалжуулан зүлэгжүүлж байна.

Зураг- 30 Зүүн талаас хаягдал агаар шүүгч, тэмдэглэгээ болгон ашиглан, хаягдал төмөр, листээр тэмдэг тэмдэглэгээ хийж, хаягдал обудыг тэмдэг тэмдэглэгээний суурь болгон ашигласан нь

Зураг- 31 Замын тэмдэг тэмлэглэгээг байршуулж байгаа нь

Зураг- 32 Хаягдал агаар шүүгчийг дахин ашигласан байдал

4. Төслөөс гарах автотээврийн хэрэгслийн аюултай хог хаягдлыг тусгай зориулалтын төмөр суурьтай, урвалд орж шүүрэл ялгаруулахаас сэргийлсэн доторлогоотой, борооны ус, нарны туяанаас хамгаалсан дээвэртэй хог хаягдлын түр цэгийг байгуулж ажилласан.

Зураг- 33 АХХ хадгалах түр цэг

Мөн уурхайн үйл ажиллагаа өргөжихийн хэрээр хог хаягдлын ангилан ялгах төрлийг (аюултай хог хаягдал – батарей, принтерийн хор), цахим хаягдал (процессор, богино долгионы станцууд), дайвар хог хаягдал – гялгар уут гэх мэт нэмэгдүүлж, түр болон удаан хугацаагаар хадгалах цэгүүдийг МУ-ын стандартад нийцүүлж бэлдэх, цаашид хамтран ажиллах байгууллагуудтай гэрээ хэлцэл хийхээр төлөвлөн ажиллаж байна.

ЕС. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт- 10 ОХШХ-ийн зардлын задаргаа

№	Шинжилгээний нэр	Огноо	Төлөвлөгөө /мян.төг/	Зардал /мян.төг/
1	Агаарын шинжилгээ	2023/05, 2023/08	200.0	48.5
2	Усны шинжилгээ	2023/05, 2023/08	300.0	825.5
3	Хөрсний шинжилгээ	2023/05, 2023/08	120.0	115.0
4	Шимт хөрсний овоолгийн чанарын шинжилгээ	2023/05, 2023/08	200.0	90.0
5	Дээж авах бэлтгэл ажил	2023/08	-	210.0
	Нийт		820.0	1 289.0

ОХШХ-ийн зорилго нь Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээнд тусгагдсанаар БО-ыг хамгаалах төлөвлөгөөний хэрэгжилтэнд хяналт тавих, төсөл хэрэгжих талбайн нөлөөллийн бүсийн өөрчлөлт, сөрөг нөлөөллийг олж илрүүлж, орчны хяналт шинжилгээний дүнд хариу арга хэмжээ авч, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгахад оршино.

Тайлант оны 5 дугаар сард хөрсний агрохимийн шинжилгээг 1 цэгт, нефтийн бүтээгдэхүүний шинжилгээг 1 цэгт, ялзмагийн шинжилгээг 1 цэгт, 8 дугаар сард “Уур амьсгалын өөрчлөлтийн хамтын ажиллагааны төв”-өөс хөрсний микробиологийн шинжилгээг 1 цэгт, хүнд метал, агрохимийн шинжилгээг 6 цэгт Сэлэнгэ аймгийн УЦУОШГ, Ханлаб зэрэг итгэмжлэгдсэн лабораториудад хийлгэх ажлыг зохион байгуулж ажилласан.

УБЕХ маягт № БТ-2

Төлбөрийн даалгавар № 000000032

Огноо : 2022/09/14	Дансны дугаар	Дүн
Төлөгч : <i>Иффинити спэлс ХХК</i>	Дебит	752,500.00
Төлөгчийн : <i>Каширон Банк</i>	3011040070	
Хүлээн авагч : <i>СЭ.УЦУОШТөв</i>	Кредит	
Хүлээн авагчийн : <i>Төрийн сан банк</i>	100130013015	
Мөнгөний дүн тоогоор (үсгээр) 752,500.00	 ховогийн . . . хувийн
<i>Долоон зуун тавин хоёр мянга таван зуун төгрөг 00 мөнгө</i>		торгууль төг . . мөнгө
Барааг хүлээн авсан буюу ажил үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн		Дүн (торгуулийн хамт)
Дагалдах баримт № _____	Огноо : 2022/09/14	
Төлбөрийн зориулалт (барааны болон ажил үйлчилгээний нэр)		Гүйлгээний утга (төлбөрийн зориулалт)
<i>Агаарын шинжилгээний төлбөр /рсс-5467268/</i>		
Захирал _____	Банкинд гүйлгээ хийсэн он . . сар . . . өдөр	Төлөх хугацаа
Тамга _____		Төлбөрийн ээлж
Нягтлан бодогч _____	(тэмдэг, гарын үсэг)	

Зураг- 34 Төлбөрийн баримт - Сэлэнгэ УЦУОШГ

Зураг- 35 Агаарын нийт тоос, агаарын бохирдлын шинжилгээний дээж авч байх үед

Агаар орчны шинжилгээ:

Хүснэгт- 11 Агаарын тоосжилтийн шинжилгээний дүн 5 дугаар сар

Огноо	Хэмжилт хийсэн цэгийн нэр	Хэмжих нэгж мг/м ³		
		Нийт тоос		
		Дундаж	Хамгийн бага	Хамгийн их
2023.05.24	Уурхайн технологийн зам	0.815	0.175	14.5
	Уурын зуухны орчим	0.18	0.167	0.354
MNS 4585:2016 стандарт дахь хүлцэх агууламж		0.500		

СУЦУОШГгаараас “Инфинити Спейс” ХХК-ийн Хандгайт уурхайд агаарын дээж авч химийн шинжилгээ хийснээс MNS 4585:2016 стандарт дахь хүлцэх агууламжаас нийт тоосны хэмжээ 1.63 дахин давсан үзүүлэлттэй байсан.

Зураг- 36 Уурын зуух орчмын бохирдлын шинжилгээ хийгдэж байгаа нь

Огноо	Хэмжилт хийсэн цэгийн нэр	Тодорхойлсон элементүүд мг/м ³	
		Азотын давхар исэл /NO ₂ /	Хүхэрлэг хий /SO ₂ /
2023.05.24	Уурын зуух орчим	0.019	0.002
MNS4585:2016 стандарт дахь хүлцэх агууламж		0.200	0.450

Агаарын бохирдлын шинжилгээний дүнд MNS4585:2016 стандарт дахь хүлцэх агууламжаас хэтрээгүй үзүүлэлттэй байна.

Усан орчны шинжилгээ:

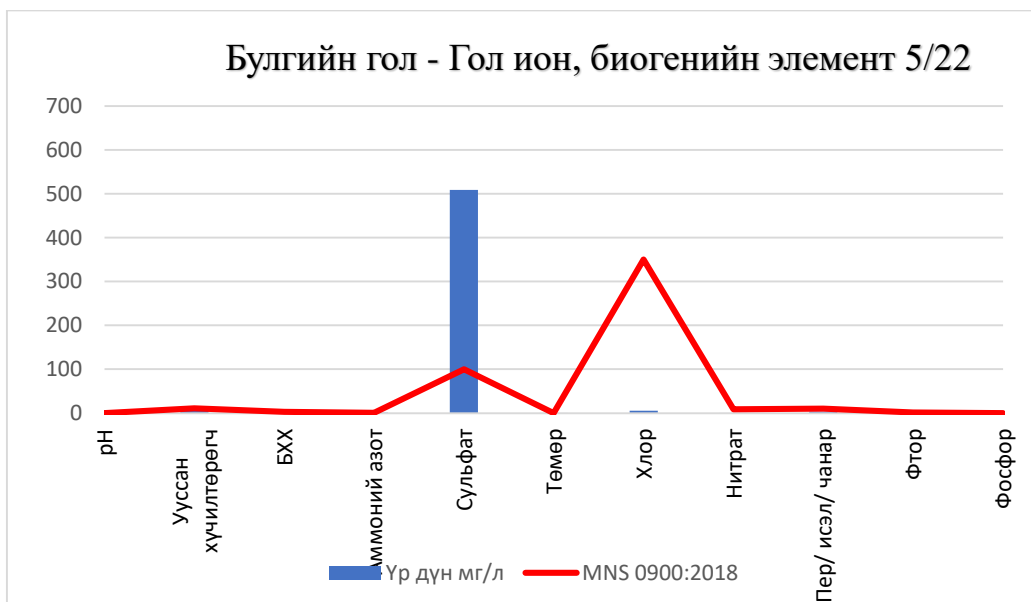

График 6 Гадаргын усны дээжний шинжилгээ

Хандгайт уурхайд гадаргын усны шинжилгээг хийлгэхэд MNS 4586:1998 стандарт дахь сульфатын хэмжээ 5 дахин давсан үзүүлэлттэй байна. Усны хатуулаг энэ бүс нутагт нийтлэг, байгалийн зохилдлогоотой бөгөөд сульфат өндөр агуулгатай байхад усны хатуулаг чанар дагаад ихэснэ.

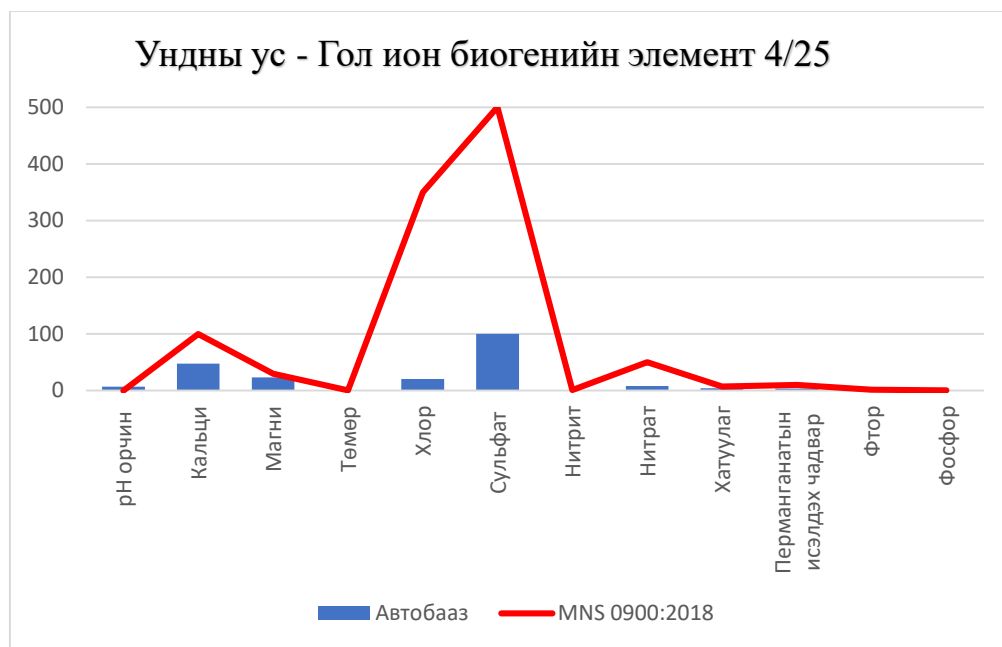

График 7 Ундны усны шинжилгээний дүн

Хандгайт уурхайн ундны усны шинжилгээг хийлгэхэд MNS 0900:2018 стандартын ЗДХ-ээс давсан үзүүлэлт байхгүй байна.

Хөрсний шинжилгээ:

- 1) Микробиологийн шинжилгээ – Хандгайт уурхайн нүхэн жорлон орчмоос хөрсний дээж авч “ХАНЛАБ ХХК” -ны итгэмжлэгдсэн лабораторид нийт бичил биетний тоо болон гэдэсний бүлгийн савханцар (E.Coli) зэрэг бусад бактерийг тодорхойлуулав.

Хүснэгт- 13 Микробиологийн шинжилгээний дүн

№	Мониторинг цэг	Дээжийн хэмжээ	Үзүүлэлт			
			Бактерийн ерөнхий тоо	Халуунд гэсвэртэй гэдэсний бүлгийн нянгийн тарьц	Клостридум перфрингенсийн таньц	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч
1	Нүхэн жорлон	740	2.8*10 ⁵	Илрээгүй	Илрэв (0.01)	Илрээгүй
	Стандарт		MNS6341:2012	MNS 5367:2004	MNS 6341:2012	MNS 6341:2012
	MNS 3297:1991			Илрэхгүй 1г-д	Илрэхгүй 1г-д	Илрэхгүй 25г-д

1.1 Хүснэгтээс харахад тухайн хөрсний дээжин дэх нийт бактерийн тоо 2.8*10⁵ байгаа нь зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ буюу 1 грамм хөрсөнд 10⁶ байхаас хэтэрсэн үзүүлэлтгүй байна. Харин хөрсний дээжнд дэх Клостридум перфрингенсийн таньц илэрсэн ба энэ нь (0.01) буюу бохирдолт багтай бусад бактерийн хувьд илрээгүй байна. Иймд хөрсний ариун цэврийн байдлыг нэгтгэн үнэлэх журамын дагуу бохирдол багатай гэсэн дүгнэлт гарж байна. (MNS 3297:1991 стандартын утгаар авсан)

- 2) **Хүнд металлын шинжилгээ** – Хандгайт уурхайн хөрсний хүнд металлын бохирдлын түвшинг үнэлхийн тулд Хүнцэл (As), Кадми (Cd), Хром (Cr), Зэс (Cu), Никель (Ni), Хар тугалга (Pb), Стронций (Sr), Ванади (V), Цайр (Zn) зэрэг 9 гол бохирдуулагч металлын агуулгад үндэслэн бохирдлын фактор (БФ) бохирдлын зэрэг (БЗ), бохирдолын ачааллын индекс (БАЙ)- ийг тооцоолж гаргав.

№	Мониторингийн цэг	As	Cd	Cr	Cu	Ni	Pb	Sr	V	Zn
1	Карьер	11.99	1	58.54	45.24	34.62	11.02	283.3	85.43	66.39
2	Шимт хөрс	9.82	1	58.95	82.32	39.9	11.62	317.6	81.68	75.64
3	Хаягдлын овоолго	17.28	1	55.39	124.3	38.43	5	271	60.75	33.02
4	Баяжуулах үйлдвэр	18.82	1	73.58	154.6	61.98	17.41	220.6	85.59	225.6
5	Технологийн зам	11.29	1	61.54	194.7	64.35	5	158	53.14	100.2
6	Хяналт	26.13	1.96	29.43	290.4	42.81	5	66.51	129.3	65.07
MNS 5850:2019		20	3	150	100	150	100	800	150	300

Хандгайт уурхайн 6 цэгээс авсан хөрсний дээжид хүнд металлын 28 элементийн агууламжийг мг/кг-ээр илэрхийлэн Монгол улсын хөрсний чанарын стандарт (MNS 5850:2019)-тай харьцуулан харууллаа. Хүснэгтээс харахад нийт элементүүд Зэс (Cu) -ээс бусад аль ч байршлын хувьд стандартаас давсан үзүүлэлтгүй байна. Зэс (Cu) хэдий стандартаас давсан үзүүлэлтэй байгаа ч хяналтын цэгийн зэсийн агууламж хамгийн өндөр буюу 290.4 гэсэн үзүүлэлтэй байгаа бөгөөд энэ нь тус нутгийн байгалийн газарзүйн байрлалын онцлогтой холбоотой юм.

2.1 Бохирдлын фактор (БФ)-ыг тооцохдоо тухайн цэг днэх тухайн металлын агуулгыг байгалийн фон агуулгад нь харьцуулж олдог бөгөөд БФ-ийн хэмжээгээр хөрсний бохирдлыг дараах байдлаар ангилна (Накансон 1980). БФ-г тооцохдоо байгалийн фон утгыг Монгол улсын хөрсний чанар, хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019 стандартын утгаар авсан.

- БФ < 1 бохирдолтгүй
- 1 < БФ < 3 бага зэрэг бохирдолттой
- 3 < БФ < 6 бохирдолттой
- 6 < БФ их бохирдолттой

2.2 Бохирдлын ачааллын индекс (БАИ) нь тухайн цэгийн хувьд хүнд металлуудаар бохирдсон эсэхийг ерөнхийд нь үнэлэх бөгөөд металл тус бүрийн БФ-ийг ашиглан дараах томъёогоор тооцоолсон.

$$\text{БАИ} = (\text{БФ1} \times \text{БФ2} \times \text{БФ3} \times \dots \dots \dots \text{БФn})^{1/n}$$

Тухайн цэгт БАИ > 1 бол хүнд металлын бохирдол тодорхой хэмжээнд байна гэж үздэг.

Харин БАИ < 1 бол хүнд металаар бохирдоогүй байна гэж дүгнэнэ.

2.3 Хүнд металлуудын БФ-ийн нийлбэрээр бохирдлын зэргийг (БЗ=БФ1+ БФ2+ БФn) тооцоолон хүнд металлын бохирдлын түвшинг мөн доорх байдлаар 4 ангилна.

- БЗ < 10 бохирдолтгүй
- 10 < БЗ < 20 бага бохирдолттой
- 20 < БЗ < 40 бохирдолттой
- 40 < БЗ их бохирдолттой

№	Мониторингийн цэг	Бохирдлын фактор									БАИ	БЗ
		As	Cd	Cr	Cu	Ni	Pb	Sr	V	Zn		
1	Карьер	0.60	0.33	0.39	0.45	0.23	0.11	0.35	0.57	0.22	0.362	3.261
2	Шимт хөрс	0.49	0.33	0.39	0.82	0.27	0.12	0.40	0.54	0.25	0.402	3.616
3	Хаягдлын овоолго	0.86	0.33	0.37	1.24	0.26	0.05	0.34	0.41	0.11	0.441	3.970
4	Баяжуулах үйлдвэр	0.94	0.33	0.49	1.55	0.41	0.17	0.28	0.57	0.75	0.611	5.497
5	Технологийн зам	0.56	0.33	0.41	1.95	0.43	0.05	0.20	0.35	0.33	0.513	4.620
6	Хяналт	1.31	0.65	0.20	2.90	0.29	0.05	0.08	0.86	0.22	0.729	6.557

Хандгайт уурхайн “Карьер”, “Шимт хөрс”, “Хаягдлын овоолго”, “Баяжуулах үйлдвэр”, “Технологийн зам” “Хяналт” гэсэн цэгүүдээс авсан хөрсний дээжин дэх хүнд металлын агууламжийн бохирдлын фактор, бохирдлын ачааллын индекс, бохирдлын зэрэг үзүүлэлтүүдээр тооцож хүнд металлын бохирдлыг тодорхойллоо. Хүснэгтээс харахад аль ч байршилд бохирдлын ачааллын индекс нь 1-ээс бага (БАИ <1), мөн бохирдлын зэрэг 10-аас хэтрээгүй (БЗ < 10) байгаа тул Хандгайт уурхайн хөрс нь хүнд металлын бохирдолтгүй байна.

3) Хөрсний агрохими

№	Мониторингийн цэг	Хөрсний химийн үндсэн үзүүлэлт								
		PH	ЕС, ms/cm	Үзүүлэлт %			Үзүүлэлт мг- экв/100г		Үзүүлэлт мг/100г	
				TDS	Ялзмаг	СаСО ₃	Ca ²⁺	Mg ²⁺	K ₂ O	P ₂ O ₅
1	Карьер	7.56	0.27	0.013	0.45	1.36	21.25	11.25	0.5	0.76
2	Шимт хөрс	7.41	0.19	0.024	0.45	1.39	26.88	9.37	0.5	0.78
3	Хаягдлын овоолго	7.95	0.16	0.02	0.52	4.07	28.13	6.25	0.54	1.03
4	Баяжуулах үйлдвэр	7.61	0.55	0.028	0.37	3.91	28.13	8.12	0.5	0.74
5	Технологийн зам	7.64	1.59	0.074	0.58	4.01	17.5	11.25	0.5	0.5
6	Хяналт	3.49	2.99	0.148	0.56	0.12	21.25	28.75	0.5	0.5

Хандгайт уурхайн “Карьер”, “Шимт хөрс”, “Хаягдлын овоолго”, “Баяжуулах үйлдвэр”, “Технологийн зам” “Хяналт” гэсэн цэгүүдээс авсан хөрсний дээжин дэх агрохимийн үзүүлэлтээс хархад Уусмалын орчин рН саармагаас хүчиллэг Цахилгаан дамжуулах чадвар, Карбонат, Цолилцох сууриуд хэвийн хэмжээнд Хөдөлгөөнт фосфор дундажаар 0,08 ёстойгоос 0,5- 1.03 ийн хооронд агуулагдаж байгаа бол Хөдөлгөөнт кали 1% агуулагдахаас 0.5 тай буюу харицангүй бага байна.

№	Мониторингийн цэг	Хөрсний механик бүрэлдэхүүн						
		1-0.25 мм	0.25-0.05 мм	0.05-0.01 мм	0.01- 0.005 мм	0.0005- 0.001 мм	<0.001 мм	<0.01 мм
1	Карьер	1.39	48.76	17.92	15.76	6.8	6.37	28.93
2	Шимт хөрс	6.22	52	15.32	12.36	6.72	7.38	26.46
3	Хаягдлын овоолго	63.24	13.92	5.24	4.96	1.4	11.24	17.6
4	Баяжуулах үйлдвэр	62.52	23.36	5.64	4.4	2.84	1.24	8.48

5	Технологийн зам	42.02	14.28	6.52	5.76	1.68	29.74	37.18
6	Хяналт	34.88	11.24	5.88	5.68	3.4	38.92	48

Хөрсний механик бүрэлдэхүүний хувьд “Карьер”болон “Шимт хөрс” -нд 28.9- 26.5% Хөнгөн шавранцар “Хаягдлын овоолго”, “Баяжуулах үйлдвэр”8.5-17.6 % Элсэрхэг харин Технологийн замд 37.7 Дунд шавранцар байсан бол Хяналтын цэгт 48 % буюу Хүнд шавранцар механик бүрэлдэхүүнтэй байна.

4) Ялзмагт чанарын шинжилгээ – шимт хөрс

Хандгайт уурхайн шимт хөрсний овоолгот ялзмагт чанарын хөрсний дээж авч “УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ” -ны итгэмжлэгдсэн лабораторид тодорхойлуулав.

Хүснэгт- 18 Ялзмагт чанар

№	Мониторингийн цэг	Тодорхойлсон элементүүд мг/кг	
		Чийг %	Ялзмаг
1	Шимт хөрсний овоолго	1.12	2.33

Хөрсний ялмагийн агууламж 2.33 буюу тухайн бүс нутгийн хөрсний хэв шинжтэй харицуулан үзэхэд хэвийн хэмжээнд чийгшил 1.12 % харицангуй бага байна.

5) Нефтийн бүтээгдэхүүн – засварын талбай

Хүснэгт- 19 Газрын тосны бүтээгдэхүүн

№	Мониторингийн цэг	Нефтийн бүтээгдэхүүн мг/кг
1	Хандгайт уурхайн засварын талбай	0.25
	MNS 6838:2020	20-50

Хандгайт уурхайн засварын орчмоос дээж авч химийн шинжилгээ хийж үзэхэд газрын тосны бүтээгдэхүүн MNS5850:2008 стандарт дахь хүлцэх агууламжаас даваагүй байна.

Энэхүү судалгааны ажлын хүрээнд дараах дүгнэлтүүдийг хийж байна. Үүнд:

- Хандгайт уурхайн хөрсөн дэх нянгийн бохирдлыг тодорхойлоход хөрсөн дэх нийт бактерийн тоо Монгол улсын хөрсний чанарын стандартаас даваагүй үзүүлэлттэй, Бол хөрсний дээжнд Клостриднум перфрингенсийн таньц илэрсэн ба энэ нь (0.01) буюу бохирдолт багтай бусад бактерийн хувьд илрээгүй байна. Иймд хөрсний ариун цэврийн байдлыг нэгтгэн үнэлэх журамын дагуу бохирдол багатай гэсэн дүгнэлт гарж байна.
- Хандгайт уурхайн хөрсний хүнд металлын агууламжийн бохирдлын фактор, бохирдлын ачааллын индекс, бохирдлын зэрэг үзүүлэлтүүдээр тооцож хүнд металлын бохирдлыг тодорхойлоход нийт уурхайн хөрс нь хүнд металлын бохирдолгүй байна.
- Хөрсний ялмагийн агууламж 2.33 буюу тухайн бүс нутгийн хөрсний хэв шинжтэй харицуулан үзэхэд хэвийн хэмжээнд чийгшил 1.12 % харицангуй бага байна.
- Хандгайт уурхайн засварын орчмоос дээж авч химийн шинжилгээ хийж үзэхэд газрын тосны бүтээгдэхүүн MNS5850:2008 стандарт дахь хүлцэх агууламжаас даваагүй байна.
- Хөрсний дээжин дэх агрохимийн үзүүлэлтээс үзэхэд Уусмалын орчин рН саармагаас хүчиллэг Цахилгаан дамжуулах чадвар, Карбонат, Цолилцох сууриуд хэвийн хэмжээнд Хөдөлгөөнт фосфор дундажаар 0,08 ёстойгоос 0,5- 1.03 ийн хооронд агуулагдаж байгаа бол Хөдөлгөөнт кали 1% агуулагдахаас 0.5 тай буюу харицангуй бага байна.
- Хөрсний механик бүрэлдэхүүний хувьд “Карьер”болон “Шимт хөрс” -нд 28.9- 26.5% Хөнгөн шавранцар “Хаягдлын овоолго”, “Баяжуулах үйлдвэр”8.5-17.6 % Элсэрхэг харин

Технологийн замд 37.7 Дунд шавранцар байсан бол Хяналтын цэгт 48 % буюу Хүнд шавранцар механик бүрэлдэхүүнтэй байна.

АРАВ. АЙМАГ НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ШААРДЛАГААР БИЕЛҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

№	Хийгдсэн ажлууд	Ажлын хэмжээ	Гүйцэтгэл /мян.төг/
1	Бурхан толгой, Дарь-Эх хүүхдийн тоглоомийн талбайнуудын сэргээн засварлалт, тохижилт	2023/06/25 – 2023/07/08-ний өдрүүдэд 8 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр хийж гүйцэтгэв.	9 633.3
2	Ерөө сумын Т.Бямбаагийн нэрэмжит ерөнхий боловсролын сургуульд дугуйн зогсоол барих ажил	2023/10/05-ны өдөр 4 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр хийж гүйцэтгэв.	5 933.6
НИЙТ			15,566.9

1. Инфинити Спейс ХХК-ийн Хандгайт уурхай нь Ерөө сумын нутагт орших “Бурхан толгой”-н хүүхдийн тоглоомийн талбай, “Дарь-Эх” хүүхдийн тоглоомийн талбайнуудад сэргээн засварлалт, тохижилтийн ажлыг 2023/06/25 – 2023/07/08-ний өдрүүдэд 8 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр нийт 7 өдөр амжилттай хийж гүйцэтгэлээ. Энэхүү тохижилт, засварын ажил орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээний хүрээнд хийгдсэн бөгөөд цаашид Ерөө сумын сургуулийн дэргэд дугуйн зогсоол барих төлөвлөгөөтэйгөөр ажиллаж байна.

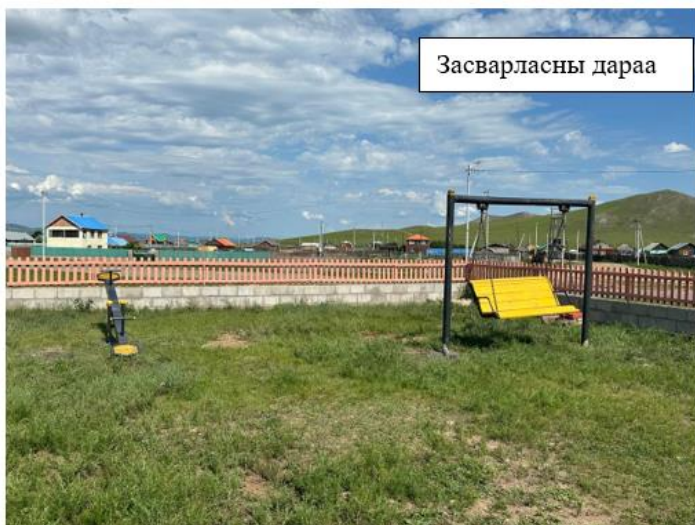

Засварлахаас өмнө

Засварласны дараа

Засварласны дараа

Зураг- 37 Хүүхдийн тоглоомийн талбай сэргээн засварлаж, тохижуулах ажлын зураг

2. Ерөө сумын Т.Бямбаагийн нэрэмжит ерөнхий боловсролын сургуульд дугуйн зогсоол гагнах, барих ажлыг 2023/10/01-ны өдрөөс эхлэн зогсоолыг суурилуулах ажлыг 2023/10/05-ны өдөр хийж гүйцэтгэлээ. Тус ажилд Хандгайт уурхайгаас 4 ажилтан, ЕБС-иас 2 хүн бетон цутгалтын ажилд хамтран оролцсон. Түүнчлэн дугуйн зогсоолыг барьснаар сурагч хүүхдүүдийн дугуй алдагдах аюул багасах сайн үр дагавартай юм.

Зураг- 38 Дугуйн зогсоол барих ажлын зураг

АРВАН НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Ажлын хэмжээ	Төлөвлөгөө /мян.төг/	Гүйцэтгэл /мян.төг/
1	Уурхайн үйл ажиллагааны явцад ажилтанд өртөх талбайд ургамлын судалгаа явуулж, нэн ховор ургамал байгаа эсэхийг	Үрийн ургах чадварыг судлах зорилгоор 1 далан бэлтгэсэн.	500.0	2 374.1

	тодорхойлох, шаардлагатай тохиолдолд нүүлгэн шилжүүлэх			
2	“Тэрбум мод” тарих үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд орон нутгийн ойн мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтарч ажиллах	Ерөө сумын ЗДТГ-3000ш мод Төгөлдөр-Ерөө-1500ш Ерөө сургууль-2000ш хайлаас	120 000.0	12 500.0
3	Байгаль орчны тэмдэглэлт өдрүүдийг уурхайн нийт ажилчдыг хамруулан тэмдэглэх		1 000.0	ҮАЗ
4	Усан сан бүхий газрын энгийн хамгаалалтын бүсийн хил, булангийн цэгүүдэд суулгасан шав тэмдгийн ажлыг мэргэжлийн байгууллагаар баталгаажуулах	Ашиглалтын талбайн хил тогтоох ажлыг “Геодата” ХХК-иар хийлгүүлэв.	ҮАЗ	88 000.0
5	Малын бэлчээрийг доройтуулахаас сэргийлж уурхайн ойр орчимд үржих үлийн цагаан оготны тоо толгойг ихдүүлэхгүйн тулд махчин шувууны үүр талбайн гадна байгуулах төлөвлөгөөт ажлын хүрээнд шувууны үүр хийх ажлыг зохион байгуулсан.	Нийт 2ш модон шувууны үүр хийж байрлуулав.	2 000.0	120.0
	НИЙТ		122 500.0	102 994.1

1. Ургамлын төрөл зүйлийг олшруулж генийн санг хамгаалах, нөхөн сэргээлтийн талбай нь төрөл зүйлийг нэмэгдүүлэх зорилгоор түүж бэлтгэсэн үрийг тарьж турших ажлыг хийж гүйцэтгэв. Тус талбайд нийт 5 зүйлийн ургамлыг үрээр тарив. Мөр хооронд 20см зайтай хөрсийг хонхойлж үрийг жигдхэн цувуулан элсээр хучиж тарив. 2зүйл / *Cacalia hastata* , *Lilium marthagon* / ховор 3 зүйлийн элбэг/ *Thalictrum minus*, *Potentilla tanacetifolia* , *Medicago falcata* / тархацтай ургамлыг сонгож тарив.

Зураг- 39 Ургамлын үржүүлгийн талбай

Зураг- 40 Ургамлын үржүүлгийн талбайд үр цацсан байдал

2. “Тэрбум мод” тарих үндэсний хөдөлгөөнийг дэмжиж ажиллах зорилгоор манай уурхай Ерөө сумын ЗДТГ-т хайлаас модны суулгац-800ш, агч модны тарьц-2000ш, монос, өрөл модны тарьц тус тус 100ш, Т.Бямбаагийн нэрэмжит ЕБС-д 1000ш хайлаас модны тарьц, Төгөлдөр-Ерөө ОНӨААТҮГ-т 2000ш хайлаас модны тарьц үнэ төлбөргүй өгч ажилласан.

Сэлэнгэ аймаг Ерөө сумын Т.Бямбаагийн нэрэмжит ЕБС
 October 23 at 10:40 AM · 🌐

ТАЛАРХАЛТАЙ МЭДЭЭ 🌻🌻🌻
 INFINITY SPACE ХХК-ны Ц.Золзаяа захиралтай “ХАНДГАЙТ” төмрийн хүдрийн уурхайн хамт олон нь нийгмийн хариуцлагын хүрээнд сургуулийн ногоон байгууламжид 1000 ширхэг хайлаасны үрсэлгээ бэлэглэснийг 6-12-р ангийн суралцагчид маань богино хугацаанд хөдөлмөрлөж намрын мод тарилтаа хийж дуусгалаа 🍂🍂🍂

Хүүхдийн сайн сайхны төлөө үргэлж “ЗА” хэмээн дуу нэгтэй байдаг Ц.Золзаяа захиралтай “Хандгайт” төмрийн хүдрийн уурхайн хамт олондоо сургуулийнхаа хамт олон, хүүхэд багачуудынхаа өмнөөс баярлаж талархаж буйгаа илэрхийлье 🍂🍂🍂
 Та бүхэндээ ажлын амжилт хүсье баярлалаа 🍂🍂🍂

Зураг- 41 Т.Бямбаагийн нэрэмжит ЕБС

Бэлгээ
 Т.БЯМБААГИЙН НЭРЭМЖИТ ЕБС-ийн
 ЗАХИРАГЧ
 Л.СЭЛЭНГЭ

Бэлгээ
 “ИНФИНТИ СПЕЙС” ХХК-ийн
 ХАНДГАЙТ УУРХАЙН ГҮЙЦЭТГЭХ
 ЗАХИРАЛ
 С.ХАНДАГ

ТАРГАЛ СУУЛГАЦНИЙГҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ
 2023.10.09

ИСГ. ЕРӨНХӨЙ ТҮЙЛ
 Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумын Т.Бямбаагийн нэрэмжит ЕБС-ийн захиралтай хамт олон нь нийгмийн хариуцлагын хүрээнд сургуулийн ногоон байгууламжид 1000 ширхэг хайлаасны үрсэлгээ бэлэглэснийг 6-12-р ангийн суралцагчид маань богино хугацаанд хөдөлмөрлөж намрын мод тарилтаа хийж дуусгалаа.

ИСГ. ГЭРЭЭ БАЙГУУЛАХ ТАЛУУД
 Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумын байрны Т.Бямбаагийн нэрэмжит ЕБС-ийн захиралтай хамт олон нь нийгмийн хариуцлагын хүрээнд сургуулийн ногоон байгууламжид 1000 ширхэг хайлаасны үрсэлгээ бэлэглэснийг 6-12-р ангийн суралцагчид маань богино хугацаанд хөдөлмөрлөж намрын мод тарилтаа хийж дуусгалаа.

ГУРАВ. ЗАХИАЛАГЧИЙН ЗӨХ, ҮҮРЭГ
 3.1. Захиалагч нь байгууллагын захиралтай хамт олон нь нийгмийн хариуцлагын хүрээнд сургуулийн ногоон байгууламжид 1000 ширхэг хайлаасны үрсэлгээ бэлэглэснийг 6-12-р ангийн суралцагчид маань богино хугацаанд хөдөлмөрлөж намрын мод тарилтаа хийж дуусгалаа.

ТАВ. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА
 5.1. “Инфинити Спейс” ХХК-ийн захиралтай хамт олон нь нийгмийн хариуцлагын хүрээнд сургуулийн ногоон байгууламжид 1000 ширхэг хайлаасны үрсэлгээ бэлэглэснийг 6-12-р ангийн суралцагчид маань богино хугацаанд хөдөлмөрлөж намрын мод тарилтаа хийж дуусгалаа.

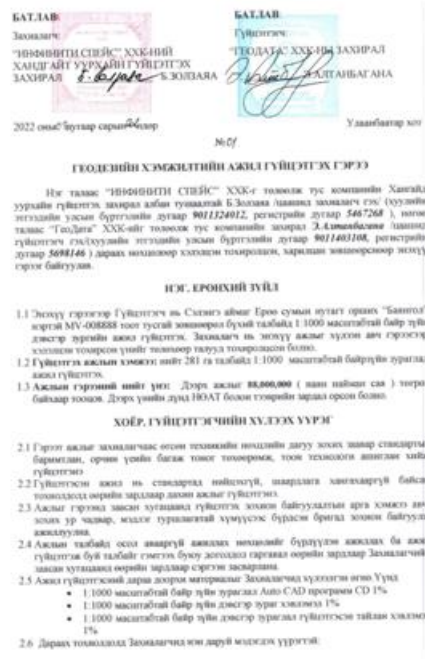
5.2. Байгууллага нь ажлын өргөнгөөр нийлүүлэхээр төсөрлөхөөр 1000 ширхэг хайлаасны үрсэлгээ бэлэглэснийг 6-12-р ангийн суралцагчид маань богино хугацаанд хөдөлмөрлөж намрын мод тарилтаа хийж дуусгалаа.

ЗУРГАА. ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ ТӨЛБӨРГҮЙ НӨХЦӨЛ

Зураг- 42 Тарьц нийлүүлэх гэрээ

3. Дэлхийн усны өдрийг тохиолдуулж Хандгайт уурхайн ХАБЭА-н дүрэмд усыг ариг гамтай хэрэглэх, үр ашиггүй зарцуулахаас зайлсхийх, ухаалаг хэрэглээний ач холбогдлыг ухуулах зорилгоор нэмэлт өөрчлөлт оруулах төлөвлөгөөт ажлыг хэрэгжүүлсэн.
4. Усан сан бүхий газрын энгийн хамгаалалтын бүсийн хил, булангийн цэгүүдэд суулгасан шав тэмдгийн ажлыг мэргэжлийн байгууллагаар баталгаажуулах ажлын хүрээнд Хандгайт уурхай нь MV-016947 тоот тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайн ашиглалтын талбайн хил тогтоох хэмжилтийг “Геодата” ХХК-иар хийлгэж, гүйцэтгүүлээ.

Зураг- 43 Шав тэмдгийн ажлын тайлангийн батлагдсан нүүр болон Геодата ХХК-тай байгуулсан гэрээний нүүр

5. Малын бэлчээрийг доройтуулахаас сэргийлж уурхайн ойр орчимд үржих үлийн цагаан оготны тоо толгойг ихдүүлэхгүйн тулд махчин шувууны 2 ширхэг үүрийг хийж, байгальд байршуулсан.

Зураг- 44 Махчин шувууны үүр байрлуулсан байдал

АРВАН ХОЁР. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ
ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ АЖЛЫН БИЕЛЭЛТ

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Ажлын хэмжээ	Төлөвлөгөө /мян.төг/	Гүйцэтгэл /мян.төг/
1	ОХШХ-ийн шинжилгээний дүнг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах ажлын хүрээнд		1 000.0	ҮАЗ
2	Орон нутгийн иргэд, төрийн захиргааны байгууллагат Хандгайт уурхайн ерөнхий танилцуулга болон байгаль орчны үйл ажиллагааг олон нийтийн сүлжээг ашиглан таницуулга видео хийж, олон нийтийн сүлжээнд нийтэлж ажиллалаа.	Уурхайн хүний нөөц, нөхөн сэргээлт, нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийгдсэн ажлууд	300.0	600.0
3	БОМТ-ний хэрэгжилтийг хүлээн авах ажлын хэсэгт тайлагнах	2023 онд хийгдсэн төлөвлөгөөт ажлын биелэлт	ҮАЗ	ҮАЗ
	НИЙТ		1 300.0	600.0

2. Орон нутгийн иргэд, төрийн захиргааны байгууллагат Хандгайт уурхайн ерөнхий танилцуулга болон байгаль орчны үйл ажиллагааны таницуулга видеог “Лайвстрийм Монголиа” ХХК-иар хийлгэсэн. Тус видеонд уурхайн хүний нөөц, нөхөн сэргээлтийн ажлууд болон нийгмийн хариуцлагын хүрээнд орон нутагт хийсэн ажлуудыг дурдаж, товч тодорхой байхаар төлөвлөн орууллаа.

Зураг- 45 Баянгол уурхайн нийт ажилчдын групп

АРВАН ГУРАВ. ХАНДГАЙТ УУРХАЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ЗАРЦУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨСӨВ, ЗАРДЛЫН ЗАДАРГАА

Д/д	Байгаль орчны бүрдэл хэсэг	Төлөвлөгөөгөөр /мян.төг/	Гүйцэтгэлээр /мян.төг/
2	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	30 800.0	43 212.3
3	Нөхөн сэргээлт	-	257 544.9
4	Дүйцүүлэн хамгаалал	40 000.0	42 014.9
5	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох	-	-
6	Түүх соёлын өвийг хамгаалах	-	-
7	Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	650.0	150.0
8	Хог хаягдлын менежмент	4 000.0	2 560.0
9	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	820.0	1 289.0
10	Аймаг нийслэлийн засаг даргын шаардлагаар биелүүлсэн арга хэмжээ	-	15 566.9
11	Удирдлага зохион байгуулалт	122 500.0	102 994.1
12	Тухайн жилийн БОМТ, БОМТ-ын биелэлтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчдад тайлагнах ажлын биелэлт	1 300.0	600.0
	Нийт	200 070.0	465 932.1